

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 4. maijā
(OR. en)

8891/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0140 (COD)

INDEF 10
COPS 207
POLMIL 97
IND 205
MAP 10

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 3. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 237 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko izveido munīcijas ražošanas atbalsta aktu

---

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 237 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 237 *final*

Briselē, 3.5.2023.
COM(2023) 237 final

2023/0140 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido munīcijas ražošanas atbalsta aktu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Krievijas militārā agresija pret Ukrainu ir iezīmējusi dramatisku teritoriālā konflikta atgriešanos un ļoti intensīvu karu Eiropas teritorijā. Pēdējo desmitgažu laikā Eiropas Savienības dalībvalstu bruņotie spēki ir bijuši piemēroti ekspedīcijas, miera uzturēšanas un/vai miera nodrošināšanas misiju veikšanai, un aizsardzības sistēmu plānošana un iepirkums ir pielāgots šai operatīvajai realitātei.

Tāpēc Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes (*EDTIB*) ražošanas jauda ir primāri pielāgota ierobežotām dalībvalstu vajadzībām, galvenokārt pie valstu robežšķirtņēm, jo gadu desmitiem ilgi publiskie ieguldījumi bijuši nepietiekami.

Šādā scenārijā aizsardzības uzņēmumi bieži saskārās ar vajadzību samazināt ražošanas apjomus, lai saglabātu ražošanas līnijas un nepazaudētu kvalificētu personālu, vienlaikus ražojot ierobežotu daudzumu aizsardzības sistēmu valstu klientiem.

Augstas intensitātes konflikta scenārija atgriešanās ievieš izmaiņas iepriekš aprakstītajā tirgus kontekstā. Kā norādīts Kopīgajā paziņojumā par aizsardzības investīciju nepietiekamības analīzi un turpmāko virzību (JOIN/2022/24 final), nepietiekamu ieguldījumu rezultātā Savienībā radusies gan spēju, gan rūpnieciskās ražošanas jaudas nepietiekamība. Komisija 2022. gada jūlijā nāca klajā ar priekšlikumu instrumentam Eiropas aizsardzības nozares nostiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*), kura mērķis ir atbalstīt dalībvalstu sadarbību iepirkuma posmā, lai sadarbības ceļā novērstu vissteidzamākās un kritiskākās nepilnības, jo īpaši tās, kas radušās, reaģējot uz pašreizējo Krievijas agresiju. *EDIRPA* palīdzēs stiprināt kopējo iepirkumu aizsardzības jomā un, izmantojot saistīto Savienības finansējumu, stiprināt ES aizsardzības rūpniecības spējas un Savienības aizsardzības rūpniecības pielāgošanu strukturālām tirgus pārmaiņām, kas izriet no pieaugoša pieprasījuma augstas intensitātes kara atgriešanās dēļ.

Spēju nepilnības ir dažādas, bet, ņemot vērā situāciju Ukrainā, pastāv īpaša, steidzama vajadzība pēc zeme-zeme munīcijas un artilērijas munīcijas, kā arī pēc raķetēm, kā to atzinusi Padome, kura 2023. gada 20. martā vienojās par trīs virzienu pieeju. Padome vienojās steidzami piegādāt Ukrainai zeme-zeme un artilērijas munīciju, un, ja to lūdz, raķetes, un aicināja dalībvalstis kopīgi iepirkt munīciju un, ja nepieciešams, raķetes, uzpildīt krājumus, vienlaikus ļaujot nodrošināt nepārtrauktu atbalstu Ukrainai. Tā kā kopīgie centieni ļaut dalībvalstīm papildināt savus noplicinātos krājumus un atbalstīt Ukrainu var būt efektīvi tikai tad, ja ES piegādes puse var laikus nodrošināt vajadzīgos aizsardzības ražojumus, Padome uzdeva Komisijai iesniegt konkrētus priekšlikumus, lai steidzami atbalstītu Eiropas aizsardzības rūpniecības ražošanas jaudas palielināšanu, drošas piegādes ķēdes, veicinātu efektīvas iepirkuma procedūras, novērstu ražošanas jaudu nepietiekamību un veicinātu investīcijas, tostarp attiecīgā gadījumā Savienības budžeta mobilizēšanu.

Kopīgā iepirkuma darba grupa aizsardzības jomā ir uzsākusi ES rūpniecības ražošanas jaudas kartēšanu, tostarp zeme-zeme un artilērijas munīcijas, kā arī raķešu (“attiecīgie aizsardzības ražojumi”) jomā. Tomēr ražošanas jauda Savienības aizsardzības rūpniecības nozarē ir piemērota miera laikam, savukārt Eiropas aizsardzības uzņēmumi saskaras ar pieprasījuma pieaugumu attiecīgo aizsardzības ražojumu jomā, liekot tiem ražot vairāk un ātrāk. Šī neatbilstība starp neatliekamām bruņoto spēku vajadzībām un esošo ierobežoto ražošanas

jaudu rada cenu inflāciju un grūtības apkalpot klientus, kā arī riskē radīt piegādes drošības problēmas dalībvalstu bruņotajiem spēkiem un tādējādi potenciāli kaitēt ES pilsoņu drošībai. Tas attiecas ne tikai uz galvenajiem līgumslēdzējiem, bet arī uz visu piegādes ķēdi, kas saistībā ar attiecīgajiem aizsardzības ražojumiem ir plaši izplatīta visā Savienībā un ko veido vairāki MVU un uzņēmums ar vidēji lielu kapitālu.

Lai gan dalībvalstīm ir jānodrošina konkrēti pasūtījumi *EDTIB*, aizsardzības rūpniecības apjoma palielināšana ir process, kam vajadzīgs laiks un centieni vairākās jomās (cilvēkresursi, darbgaldi, piegādes ķēdes pārvaldība, nodrošinājums ar izejvielām). Lai gan konkrēti pasūtījumi no dalībvalstīm ir priekšnoteikums jebkādiem nozares ieguldījumiem, Komisija var iejaukties, samazinot risku ieguldījumiem rūpniecībā, izmantojot dotācijas un aizdevumus, kas ļauj ātrāk pielāgoties notiekošajām strukturālām tirgus pārmaiņām un novērst esošos sastrēgumpunktus, ļaujot nozarei visas vērtības ķēdes garumā ražot vairāk un ātrāk.

Papildus rūpniecības stiprināšanai ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pareizu darbību attiecīgo aizsardzības ražojumu jomās saskaņā ar LESD 114. panta noteikumiem. Dalībvalstu iestāžu konkrētie pasūtījumi saskarsies ar šķēršļiem, kas saistīti ar pastāvošo ierobežoto ražošanas jaudu, izejvielām un kvalificētu personālu. Lai nodrošinātu lielāku ražošanas apjomu un ātrumu, Komisijai, vienojoties ar attiecīgajām dalībvalstīm, var būt vajadzīga iespēja aicināt tiesību subjektus pieņemt un piešķirt prioritāti attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanas vai piegādes pasūtījumiem. Tas nodrošinās, ka ierobežotās esošās ražošanas jaudas tiek izmantotas Padomes noteikto politisko mērķu sasniegšanai. Tādā pašā veidā regulējuma vienkāršošana ļaus uz laiku atkāpties no spēkā esošajiem noteikumiem un direktīvām, lai paātrinātu ražošanu. Aktā jo īpaši paredzēta atkāpe no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/81/EK¹, lai dotu iespēju atvērt valsts pamatlīgumus citām dalībvalstīm, nerīkojot jaunu konkursu, ņemot vērā situācijas ārkārtējo steidzamību un to, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/81/EK piedāvātās elastības iespējas nav pietiekamas, lai nodrošinātu to dalībvalstu drošības intereses, kuras vēlas iesaistīties kopējā iepirkumā. Šo atkāpi papildina ar iespēju jebkuram uzņēmējam, kas atbilst pamatnolīgumu sākotnējām prasībām, pievienoties pamatlīgumam. Uz pamatnolīgumu joprojām attiecas pārredzamības un nediskriminēšanas principi.

Līdzīgi un lai paātrinātu munīcijas un raķešu nodošanu ES iekšienē, tām atļauts piemērot atkāpi no Direktīvas 2009/43/EK 4. panta 1. punkta, un tām nav vajadzīga iepriekšēja atļauja.

Lai *EDTIB* būtu konkurētspējīga, inovatīva un noturīga, kā arī lai tā varētu palielināt savu ražošanas jaudu, tai ir jāpiekļūst gan publiskajam, gan privātajam finansējumam. Saskaroties ar būtiskām finansiālām vajadzībām ražošanas jaudas palielināšanai, aizsardzības uzņēmumiem papildus dotācijām varētu būt vajadzīgi parāda risinājumi nolūkā novērst plaisu starp Aizsardzības ministriju pasūtījumiem un naudas plūsmas vajadzību. Tomēr ierobežojoša aizdevumu politika attiecībā uz aizsardzības rūpniecības nozari kavē aizsardzības uzņēmumu piekļuvi finansējumam ES.

Uzņēmumiem attiecīgo aizsardzības ražojumu vērtības ķēdē ir jābūt piekļuvei aizņēmuma finansējumam, lai paātrinātu ieguldījumus, kas vajadzīgi ražošanas jaudas palielināšanai. Instrumenta mērķis būs atvieglot Savienības uzņēmumu piekļuvi finansējumam munīcijas un

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/81/EK (2009. gada 13. jūlijs), ar kuru koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzēja iestādes vai subjekti, kas darbojas drošības un aizsardzības jomā, piešķir noteiktu būvdarbu, piegādes un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības, un ar kuru groza Direktīvas 2004/17/EK un 2004/18/EK (OV L 216, 20.8.2009., 76.-136. lpp.).

raķešu jomā. Regulai jo īpaši būtu jānodrošina, ka minētajiem tiesību subjektiem tiek piešķirti tādi paši nosacījumi, kādi tiek piedāvāti citiem tiesību subjektiem, uzņemoties jebkādas papildu izmaksas, kas rodas tieši aizsardzības jomā. Aktā ir paredzēti pasākumi, lai atvieglotu piekļuvi finansējumam gan ar konkrētu atbalsttiesīgu darbību palīdzību, gan mehānisma ietvaros, proti, izmantojot Jaudu kāpināšanas fondu, kas piedāvā risinājumus, lai piesaistītu, mazinātu risku un paātrinātu ieguldījumus, kas vajadzīgi, lai palielinātu ražošanas jaudu. Jaudu kāpināšanas fonds īsteno atbilstoši tiesas vai netiesas pārvaldības principam saskaņā ar Finanšu regulu. Komisija ciešā sadarbībā ar tās īstenošanas partneriem izpētīs iespēju izveidot finansējuma apvienošanas mehānismu, tostarp fonda *InvestEU* ietvaros, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/523. Pēc iespējas ātrāk būtu jāizskata arī administratīvie lietojumi, kas saistīti ar ražošanas iekārtu plānošanu, būvniecību un ekspluatāciju, izejvielu pārvietošanu ES iekšienē, kā arī galaproduktu kvalificēšanu un sertificēšanu.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Eiropas Savienības Padome 2023. gada 20. martā vienojās par trīs virzienu pieeju, lai “paātrinātu piegādes un kopīgo iepirkumu nolūkā kopīgos centienos Ukrainai nākamajos divpadsmit mēnešos nodrošināt vienu miljonu artilērijas munīcijas lādiņu”. Tā arī aicināja “dalībvalstis pēc iespējas ātrāk pirms 2023. gada 30. septembra Ukrainas vajadzībām no Eiropas aizsardzības industrijas (un Norvēģijas) kopīgi iepirkt 155 mm munīciju un, ja tiek lūgts, raķetes, ievērojot parametrus, kas noteikti saistībā ar esošu EAA projektu, vai izmantojot papildu kopīgas iegādes projektus, ko vada kāda dalībvalsts”. Visbeidzot tā arī aicināja Komisiju “iesniegt konkrētus priekšlikumus, lai steidzami atbalstītu Eiropas aizsardzības industrijas ražošanas jaudu palielināšanu, nodrošinātu piegādes ķēdes, veicinātu efektīvas iepirkuma procedūras, pārvarētu ražošanas jaudu nepietiekamības un veicinātu investīcijas, tostarp, attiecīgā gadījumā mobilizējot Savienības budžetu”.

Padome arī paziņoja, ka tiks rīkotas regulāras sanāksmes valstu bruņojuma direktoru līmenī ar Kopīgā iepirkuma darba grupu aizsardzības jomā (Komisija, Eiropas Ārējās darbības dienests (EADD), Eiropas Aizsardzības aģentūra (EAA)), lai novērtētu vajadzības un industriālās spējas, kā arī nodrošinātu nepieciešamo ciešo koordināciju, jo īpaši attiecībā uz nodrošināšanu no krājumiem, esošo pasūtījumu prioritāšu maiņu un dažādiem kopīgas iegādes projektiem nolūkā nodrošināt trīs dažādo virzienu pienācīgu īstenošanu”.

Eiropadome 2023. gada 23. martā atkārtoti apstiprināja, ka “Eiropas Savienība stingri un pilnībā atbalsta Ukrainu un turpinās sniegt Ukrainai un tās tautai spēcīgu politisko, ekonomisko, militāro, finansiālo un humāno atbalstu tik ilgi, cik tas būs nepieciešams”. Eiropadome pauda gandarījumu par “Padomē panākto vienošanos steidzami piegādāt Ukrainai zeme–zeme un artilērijas munīciju un, ja tiek lūgts, raķetes, tostarp ar kopīgo iepirkumu un attiecīga finansējuma mobilizēšanu, arī izmantojot Eiropas Miera mehānismu, lai nākamajos divpadsmit mēnešos ar kopīgiem centieniem nodrošinātu 1 miljonu artilērijas munīcijas lādiņu”.

Munīcijas ražošanas atbalsta akts arī papildinās ierosināto instrumentu Eiropas aizsardzības nozares nostiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*) un pavērs ceļu nākamajai Eiropas aizsardzības investīciju programmai (EAIP).

EDIRPA stimulē sadarbību iepirkuma posmā, sniedzot labumu dalībvalstīm, kas parasti iepērk vissteidzamākos un svarīgākos aizsardzības līdzekļus, tādējādi aizsardzības ražotājiem piedāvājot lielāku redzamību, kas tiem palīdz pielāgoties strukturālām pārmaiņām. Pašreizējā piegādes krīze munīcijas jomā prasa papildu darbības, kas vērstas uz attiecīgo aizsardzības

ražojumu piegādes pusi. Tādējādi Munīcijas ražošanas atbalsta akts papildinās, stimulēs, paātrinās un vienkāršos nepieciešamo pieaugumu attiecīgajiem aizsardzības ražojumiem.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Instrumenti papildinās esošās sadarbīgās ES aizsardzības iniciatīvas. Tas radīs sinerģiju ar Stratēģisko drošības un aizsardzības kompasu un citu ES programmu, piemēram Eiropas Aizsardzības fonda, īstenošanu. Instrumenti tiks īstenoti arī pilnīgā saskaņā ar ES Spēju attīstības plānu (*CDP*), kurā noteiktas aizsardzības spēju prioritātes ES līmenī, kā arī ar ES koordinēto ikgadējo pārskatu par aizsardzību (*CARD*), kurā cita starpā noteiktas jaunas sadarbības iespējas aizsardzības jomā. Šajā saistībā var tikt ņemtas vērā arī Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (*NATO*) un citu partneru attiecīgas darbības, ja tās atbilst Savienības drošības un aizsardzības interesēm un ja tās neizslēdz kādas dalībvalsts piedalīšanās iespēju.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šīs regulas mērķis ir stiprināt *EDTIB* reaģēšanas spēju un spēju nodrošināt attiecīgo aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību un piegādi Savienībā. Šajā nolūkā regulā ir noteikts satvars virknes konkrētu un mērķtiecīgu pasākumu īstenošanai, lai paātrinātu nozares pielāgošanos strukturālām pārmaiņām. Šā satvara pamatā ir divi pīlāri, no kuriem katrs atbilst vienam no šīs regulas juridiskajiem pamatiem.

- Pirmais pīlārs sastāv no pasākumiem, lai atbalstītu rūpniecības nostiprināšanu visās piegādes ķēdēs, kas saistītas ar attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanu ES, un tā pamatā ir Līguma par ES darbību (*LESD*) 173. panta 3. punkts.

Savienības aizsardzības rūpniecība, kas iesaistīta attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanā, pašlaik saskaras ar pēkšņu pieprasījuma pieaugumu, un tai ir steidzami jāpielāgojas šai jaunajai tirgus situācijai. Šī pīlāra ietvaros ES finansiālā atbalsta mērķis būs stiprināt Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes (*EDTIB*) konkurētspēju un noturību attiecīgo aizsardzības ražojumu jomā, lai to varētu steidzami pielāgot strukturālām pārmaiņām saskaņā ar *LESD* 173. panta 1. punkta pirmo ievilkumu. Tādējādi šis pīlārs atbalsta ES rūpniecību, lai palielinātu tās ražošanas apjomu, samazinātu piegādes ražošanas izpildes laiku un novērstu iespējamus sastrēgumpunktus un/vai faktoros, kas varētu aizkavēt vai kavēt attiecīgo aizsardzības ražojumu piegādi un ražošanu.

- Saskaņā ar *LESD* 173. panta 3. punktu šis pīlārs izslēdz jebkādu dalībvalstu normatīvo aktu saskaņošanu. Otrais pīlārs sastāv no saskaņošanas pasākumiem, kuru mērķis ir identificēt, kartēt un pastāvīgi uzraudzīt attiecīgos aizsardzības ražojumus, to sastāvdaļu un attiecīgo resursu pieejamību, kā arī no pasākumiem, ar ko nosaka prasības attiecīgo aizsardzības ražojumu savlaicīgas un ilgstošas pieejamības nodrošināšanai Savienībā, un tā pamatā ir *LESD* 114. pants.

Savienības teritorijas drošības garantēšana ir prioritārs sabiedriskās kārtības politikas mērķis, un šī drošība ir atkarīga arī no aizsardzības preču un pakalpojumu pieejamības pietiekamā daudzumā. Pašreizējais ģeopolitiskais konteksts būtiski palielina pieprasījumu pēc attiecīgajiem aizsardzības ražojumiem Savienībā. Šī situācija ietekmē šo produktu un to sastāvdaļu iekšējā tirgus darbību un apdraud to piegādes drošību. Dalībvalstis ir veikušas vai, visticamāk, veiks pasākumus, lai valsts aizsardzības nolūkā saglabātu savus šo ražojumu un to sastāvdaļu krājumus. Tomēr ir pierādījies, ka atšķirīgie valstu tiesību akti, jo īpaši attiecībā uz aizsardzības

ražojumu sertificēšanu, ražojumu un saistīto sastāvdaļu pārvietošanu ES iekšienē, kā arī Savienības tiesību aktu atšķirīga īstenošana rada sastrēgumpunktus Eiropas attiecīgajām aizsardzības ražojumu piegādes ķēdēm un apgrūtina sadarbību. Tāpēc ir jāpieņem saskaņoti Savienības tiesību akti, pamatojoties uz LESD 114. pantu, lai nodrošinātu iekšējā tirgus darbību, izvairoties no attiecīgo aizsardzības ražojumu trūkuma Savienībā. Šiem pasākumiem būtu jāietver “piegādes ziņā kritisku aizsardzības ražojumu” noteikšana, saistīto rūpniecisko jaudu kartēšana, prioritāro reitingu pasūtījumi, dotāciju piešķiršanas procedūru paātrināšana vai iepirkuma procedūru atvieglošana. Šo pasākumu kombinācijas rezultātā visās dalībvalstīs vajadzētu būt pieejamam lielākam attiecīgo aizsardzības ražojumu un to sastāvdaļu piedāvājumam, kas ir nepieciešami iekšējā tirgus darbībai, un tiem būtu arī jākonverģē, lai nodrošinātu attiecīgo aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību un piegādi Savienībā.

Citi LESD panti vai katrs pants atsevišķi nevar pamatot abus iepriekš minētos mērķus. Ierosinātie elementi ir paredzēti vienā tiesību aktā, jo visi pasākumi veido saskaņotu pieeju, lai dažādi risinātu vajadzību stiprināt Savienības aizsardzības ekosistēmu.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Lai visaptveroši reaģētu uz attiecīgo aizsardzības ražojumu pieprasījuma pēkšņo pieaugumu, ir vajadzīga ātra un koordinēta rīcība Eiropas līmenī, jo neviena atsevišķa dalībvalsts nespēj to sasniegt viena pati. Dalībvalstis atsevišķi nevar efektīvi novērst šādu aizsardzības ražojumu būtisku piegādes traucējumu risku, ko rada piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvara trūkums iekšējā tirgū. Nekoordinētas pieejas radītu risku, ka piegādes krīzes ietekme pasliktināsies, veicinot šo aizsardzības ražojumu strauju cenu pieaugumu un izspiešanu no tirgus. Turklāt, ņemot vērā attiecīgo aizsardzības ražojumu pašreizējo ražošanas jaudu Savienībā, Savienības piegādes trūkuma sekas ir tik tālejošas, ka vislabāk šādus jautājumus spēj risināt intervence Savienības līmenī.

Tāpēc attiecībā uz jomām, kuras šajā priekšlikumā risinātas ar abu pīlāru palīdzību, ir vajadzīga Savienības rīcība.

- Attiecībā uz pirmo pīlāru ierosināto pasākumu mērķis ir paātrināt investīcijas attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanas jaudā Savienībā, vienlaikus veicinot *EDTIB* noturību, izmantojot pārrobežu rūpnieciskās partnerības un attiecīgo uzņēmumu sadarbību kopīgos nozares centienos, lai izvairītos no vēl lielākas piegādes ķēžu sadrumstalotības. Ņemot vērā vajadzību pielāgot *EDTIB* strukturālajām pārmaiņām, finansiālo atbalstu un stimulus var pienācīgi izstrādāt un īstenot tikai Savienības līmenī. Ir svarīgi uzsvērt, ka aizsardzības nozares ražotāji, kas ražo attiecīgos aizsardzības ražojumus, ir plaši izplatīti visā Savienībā un to sastāvā ir vairāki MVU un uzņēmumi ar vidēji lielu kapitālu.
- Attiecībā uz otro pīlāru tajā paredzētie pasākumi kalpos iekšējam tirgum, stiprinās *EDTIB* noturību un garantēs piegādes drošību. Pasākumi, kuru mērķis ir identificēt, kartēt un pastāvīgi uzraudzīt attiecīgo aizsardzības ražojumu, to sastāvdaļu un attiecīgo izejvielu pieejamību Savienībā, nodrošinās nepieciešamo izlūkdatu vākšanu Savienības līmenī un ļaus Komisijai un dalībvalstīm paredzēt trūkumu, kas ietekmē šādu aizsardzības ražojumu piegādes drošību. Pasākumi, kuru mērķis ir noteikt prasības, lai nodrošinātu attiecīgo aizsardzības ražojumu savlaicīgu un ilgstošu pieejamību, ļaus dalībvalstīm un Komisijai efektīvāk novērst sastrēgumpunktus un vājās vietas piegādes ķēdēs, nekā tas būtu, izmantojot dažādus valstu pasākumus.

- **Proporcionalitāte**

Ņemot vērā bezprecedenta ģeopolitisko situāciju un ievērojamo ES drošības apdraudējumu, ir nepārprotami nepieciešama koordinēta ES līmeņa rīcība. Ierosinātā politikas pieeja ir proporcionāla konstatēto problēmu mērogam un nopietnībai, t. i., vajadzībai nodrošināt savlaicīgu dažu aizsardzības ražojumu piegādi, kas dalībvalstīm steidzami vajadzīgi. Priekšlikumā izklāstītie pasākumi nepārsniedz to, kas ir nepieciešams to mērķu sasniegšanai, tie ir proporcionāli minētajiem mērķiem un tajos ievērotas Līgumos paredzētās Savienības iespējamās intervences robežas. Tie būs jāīsteno saskaņā ar proporcionalitātes principu, tostarp saistībā ar pamattiesību ierobežojumu atbilstoši Pamattiesību hartas 52. panta 1. punktam.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Komisija ierosina Eiropas Parlamenta un Padomes regulu. Tas ir piemērotākais juridiskais instruments, jo vienīgi regula ar tieši piemērojamām tiesību normām var nodrošināt tādu vienādības pakāpi, kāda nepieciešama tāda Savienības Instrumenta izveidei un darbībai, kura mērķis ir veicināt rūpniecības nozares nostiprināšanu visā Eiropā un nodrošināt konkrētu ražojumu piegādes drošību. Tieši piemērojama regula arī ļauj nodrošināt, ka ierosinātos pasākumus var īstenot īstermiņā, lai apmierinātu priekšlikumā izklāstītās vajadzības.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Nav iepriekšēju spēkā esošu tiesību aktu, kas aptvertu vai attiektos uz šo konkrēto darbību. Līdz šim nav bijušas citas Savienības likumdošanas iniciatīvas aizsardzības jomā, lai atbalstītu ražošanas jaudu palielināšanu, samazinātu piegādes ražošanas izpildes laiku un novērstu piegādes trūkumu. Tāpēc nav iepriekšēja spēkā esošu tiesību aktu *ex post* izvērtējuma vai atbilstības pārbaudes, kas veikta šai likumdošanas iniciatīvai.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Tā kā priekšlikums ir politiski sensitīvs un ir steidzami jā sagatavo, lai likumdevējietādes to varētu pieņemt laikus, apspriešanās ar ieinteresētajām personām nebija iespējama.

- **Ietekmes novērtējums**

Tā kā steidzami jāpalielina attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanas jauda un jānodrošina to piegādes drošība, šim priekšlikumam nav pievienots oficiāls ietekmes novērtējums. Šādu dokumentu nevarēja veikt termiņā, kas bija pieejams pirms priekšlikuma pieņemšanas. Priekšlikuma pamatā ir atziņas, kas gūtas no 2022. gada 18. maija Kopīgā paziņojuma par aizsardzības investīciju nepietiekamības analīzi un turpmāko virzību, un tā pamatā ir darbs, kas veikts tūlīt pēc minētā kopīgā paziņojuma publicēšanas izveidotajā Kopīgajā iepirkuma darba grupā aizsardzības jomā. Komisija iesniedz šo regulas priekšlikumu bez ietekmes novērtējuma, lai to varētu ātri īstenot ne vēlāk kā 2023. gada 26. aprīlī. Priekšlikums ir ierobežots laikā, un tajā ir noteikums, saskaņā ar kuru Komisijai ir jā sagatavo ziņojums par šīs regulas īstenošanu.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Paredzams, ka Instruments nepalielinās administratīvo slogu.

- **Pamattiesības**

ES pilsoņu drošības garantēšana ir vispārējas nozīmes mērķis, kas var palīdzēt aizsargāt viņu pamattiesības uz dzīvību saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (“Harta”) 2. pantu un tiesības uz brīvību un drošību saskaņā ar Hartas 6. pantu.

No otras puses, Hartas 16. pantā ir paredzēta darījumdarbības brīvība un Hartas 17. pantā — tiesības uz īpašumu.

Daži 2. pīlāra pasākumi, kas vajadzīgi, lai novērstu nopietnus attiecīgo aizsardzības ražojumu piegādes traucējumus Savienībā, un var uz laiku ierobežot darījumdarbības brīvību un līgumu slēgšanas brīvību, ko aizsargā Hartas 16. pants, un tiesības uz īpašumu, ko aizsargā Hartas 17. pants. Jebkāds minēto tiesību ierobežojums šajā priekšlikumā saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu tiks noteikts tiesību aktos, respektējot šo tiesību un brīvību būtību, patiesi sasniedzot izvirzīto sabiedrības nozīmes drošības mērķi un ievērojot proporcionalitātes principu.

Pienākumā atklāt Komisijai noteiktu informāciju, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi, tiek ievērota darījumdarbības brīvība, un tas nesamērīgi neietekmēs darījumdarbības brīvību (Hartas 16. pants). Visi informācijas pieprasījumi kalpo Savienības vispārējas nozīmes mērķim ļaut noteikt iespējamās mazināšanas pasākumus saistībā ar attiecīgo aizsardzības ražojumu trūkumu, kas ir būtiski Savienības un tās dalībvalstu drošības garantēšanai. Šie informācijas pieprasījumi ir piemēroti un efektīvi, lai sasniegtu mērķi, sniedzot informāciju, kas vajadzīga, lai novērtētu pašreizējo krīzi. Komisija principā pieprasa vajadzīgo informāciju no pārstāvības organizācijām un var izdot pieprasījumus atsevišķiem uzņēmumiem tikai tad, ja tas ir papildus nepieciešams. Tā kā citādi nav pieejama informācija par piegādes situāciju, nav tikpat efektīvu pasākumu, lai iegūtu informāciju, kas vajadzīga, lai Eiropas lēmumu pieņēmēji varētu veikt ietekmes mazināšanas pasākumus. Ņemot vērā attiecīgo aizsardzības ražojumu trūkuma nopietnās ģeopolitiskās un drošības sekas un seku mazināšanas pasākumu attiecīgo nozīmi, informācijas pieprasījumi ir samērīgi ar vēlamo mērķi. Turklāt darījumdarbības brīvības un tiesību uz īpašumu ierobežojums tiek kompensēts ar atbilstošām garantijām. Jebkuru informācijas pieprasījumu var iesniegt tikai par ražojumiem, kas vajadzīgi attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanai un kurus Komisija ar īstenošanas aktu īpaši identificējusi kā tādus, kurus skārusi piegādes krīze.

Pienākums pieņemt prioritāros pasūtījumus un izvirzīt tos par prioritāti respektē un nesamērīgi neietekmē darījumdarbības brīvību un līgumu slēgšanas brīvību (Hartas 16. pants) un tiesības uz īpašumu (Hartas 17. pants). Šis pienākums kalpo Savienības drošības vispārējas nozīmes mērķim, novēršot attiecīgo aizsardzības ražojumu piegādes traucējumus. Šis pienākums ir piemērots un efektīvs, lai sasniegtu minēto mērķi, nodrošinot, ka pieejamie resursi prioritāri tiek izmantoti šādu attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanai. Cita tikpat efektīva pasākuma nav. Attiecībā uz ražojumiem, kas identificēti kā tādi, kurus skārusi piegādes krīze, kas apdraud iepriekš minētos vispārējas nozīmes mērķus un pamattiesības, ir samērīgi noteikt, ka uzņēmumiem, ar kuriem noslēgts līgums dalībvalstu vai to piegādes ķēdē iesaistīto uzņēmumu kopīgā iepirkuma ietvaros, ir jāpieņem un jāpiešķir prioritāte konkrētiem pasūtījumiem. Atbilstoši aizsardzības pasākumi nodrošina, ka prioritātes noteikšanas pienākuma negatīvā ietekme uz darījumdarbības brīvību, līgumu slēgšanas brīvību un tiesībām uz īpašumu nav šo tiesību pārkāpums. Pienākumu piešķirt prioritāti konkrētiem pasūtījumiem var noteikt tikai attiecībā uz ražojumiem, kurus Komisija ir identificējusi kā tādus, kurus skārusi piegādes krīze. Attiecīgais uzņēmums var lūgt Komisiju pārskatīt pasūtījumu, kam piešķirta prioritāte, ja tas nespēj izpildīt pasūtījumu vai ja pasūtījuma izpilde tam radītu nesamērīgu ekonomisku slogu un īpašas grūtības. Turklāt pienākuma subjekts ir

atbrīvots no jebkādas atbildības par zaudējumu atlīdzību par tādu līgumsaistību pārkāpumu, kas izriet no pienākuma izpildes. Visbeidzot, šī regula būs piemērojama tikai ierobežotu laikposmu, kas vajadzīgs, lai atjaunotu iekšējā tirgus darbību un rūpniecība varētu pielāgoties strukturālām pārmaiņām.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Regulas īstenošanai atvēlētais finansējums laikposmam no šīs Regulas stāšanās spēkā līdz 2025. gada 30. jūnijam ir 500 miljoni EUR faktiskajās cenās.

Ietekme uz daudzgadu finanšu shēmas laikposmu nepieciešamā budžeta un cilvēkresursu ziņā ir sīki izklāstīta tiesību akta priekšlikumam pievienotajā finanšu pārskatā, un to nodrošinās no daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam pieejamajiem resursiem.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Komisijai būtu jā sagatavo izvērtēšanas ziņojums par Instrumentu un jānosūta tas Eiropas Parlamentam un Padomei ne vēlāk kā 2024. gada 30. jūnijā. Šajā ziņojumā īpaši tiks novērtēts progress, kas panākts priekšlikumā noteikto mērķu sasniegšanā. Turklāt, ņemot vērā izvērtēšanas ziņojumu, Komisija var iesniegt priekšlikumus par jebkādiem atbilstīgiem šīs regulas grozījumiem, jo īpaši, lai turpinātu novērst jebkādus pastāvīgus riskus saistībā ar attiecīgo aizsardzības ražojumu piegādi.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,**ar ko izveido munīcijas ražošanas atbalsta aktu**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. un 173. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu Eiropas aizsardzības industrijas un aprīkojuma tirgu ir pakļāvis pārbaudījumiem un atklājis vairākus trūkumus. Tie mazina spēju droši un savlaicīgi apmierināt dalībvalstu steidzamās vajadzības pēc aizsardzības ražojumiem un sistēmām, piemēram, munīcijas un raķetēm, ņemot vērā šo ražojumu vai sistēmu augsto patēriņa līmeni augstas intensitātes konflikta laikā.
- (2) Kopš 2022. gada 24. februāra Savienība un tās dalībvalstis ir pastāvīgi pastiprinājušas centienus palīdzēt apmierināt Ukrainas akūtās aizsardzības vajadzības. Turklāt šajā kontekstā, saskaroties ar pieaugošo nestabilitāti, stratēģisko konkurenci un drošības apdraudējumiem, Savienības valstu vai to valdību vadītāji, tiekoties Versaļā 2022. gada 11. martā, nolēma uzņemties lielāku atbildību par Savienības drošību un spert turpmākus izšķirošus soļus Eiropas suverenitātes veidošanā. Viņi apņēma "stiprināt Eiropas aizsardzības spējas", vienojās palielināt aizsardzības izdevumus, pastiprināt sadarbību ar kopīgu projektu un kopīgu aizsardzības spēju iepirkumu starpniecību, novērst nepietiekamību, veicināt inovācijas un stiprināt un attīstīt Savienības aizsardzības industriju. 2022. gada 21. martā Padome apstiprināja "Stratēģisko kompasu spēcīgākai ES drošībai un aizsardzībai nākamajā desmitgadē" un pēc tam Eiropadome to apstiprināja 2022. gada 24. martā. Stratēģiskajā kompasā ir uzsvērtā nepieciešamība palielināt aizsardzības izdevumus un vairāk ieguldīt spējās gan Savienības, gan valstu līmenī.
- (3) Komisija un Augstais pārstāvis 2022. gada 18. maijā nāca klajā ar kopīgu paziņojumu "Aizsardzības investīciju nepietiekamības analīze un turpmākā virzība", uzsverot, ka Savienībā aizsardzības jomā pastāv finanšu, rūpniecības un spēju nepilnības. Komisija 2022. gada jūlijā nāca klajā ar instrumentu Eiropas aizsardzības nozares nostiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*), kura mērķis ir atbalstīt dalībvalstu sadarbību iepirkuma posmā, lai sadarbīgā veidā novērstu vissteidzamākās un kritiskākās nepilnības, jo īpaši tās, kas radušās, reaģējot uz pašreizējo Krievijas

---

² OV C, ., . lpp.

agresiju. *EDIRPA* palīdzēs stiprināt kopējo iepirkumu aizsardzības jomā un, izmantojot saistīto Savienības finansējumu, stiprināt Savienības aizsardzības industrijas jaudu un Savienības aizsardzības industrijas pielāgošanos strukturālām tirgus pārmaiņām, kas izriet no pieprasījuma pieauguma jaunu izaicinājumu dēļ, piemēram, saistībā ar augstas intensitātes konflikta atgriešanos.

- (4) Ņemot vērā situāciju Ukrainā un tās akūtās aizsardzības vajadzības, jo īpaši attiecībā uz munīciju, Padome 2023. gada 20. martā vienojās par trīs virzienu pieeju, kuras mērķis ir nākamo divpadsmit mēnešu laikā Ukrainai kopīgos centienos nodrošināt vienu miljonu artilērijas munīcijas šaviņu. Padome vienojās steidzami piegādāt Ukrainai zeme–zeme munīciju un artilērijas munīciju un, ja tiek lūgts, raķetes no esošajiem krājumiem vai mainīt esošo pasūtījumu prioritātes. Tā arī aicināja dalībvalstis kopīgi iepirkt munīciju un, ja tiek lūgts, raķetes no Eiropas aizsardzības industrijas (un Norvēģijas) saistībā ar esošu Eiropas Aizsardzības aģentūras (*EAA*) projektu vai izmantojot papildu dalībvalstu vadītus iegādes projektus, lai papildinātu savus krājumus, vienlaikus ļaujot turpināt sniegt atbalstu Ukrainai. Lai atbalstītu šos centienus, Padome vienojās mobilizēt pienācīgu finansējumu, tostarp izmantojot Eiropas Miera mehānismu (*EMM*). Padome arī uzdeva Komisijai iesniegt konkrētus priekšlikumus, lai steidzami atbalstītu Eiropas aizsardzības industrijas ražošanas jaudu kāpināšanu, nodrošinātu piegādes ķēdes, veicinātu efektīvas iepirkuma procedūras, pārvarētu ražošanas jaudu nepietiekamību un veicinātu investīcijas, tostarp attiecīgā gadījumā mobilizējot Savienības budžetu. Pēdējais minētais ir būtisks, lai nodrošinātu, ka vienmēr tiek pienācīgi apmierinātas pašas Savienības drošības vajadzības un ka Savienības aizsardzības industrija un iekšējais tirgus ir gatavs pašreizējām izmaiņām. Šie trīs savstarpēji saistītie virzieni ir jāīsteno paralēli un koordinēti. Tiks arī rīkotas regulāras sanāksmes valstu bruņojuma direktoru līmenī ar Kopīga aizsardzības iepirkuma darba grupu (Komisija, *EĀDD*, *EAA*), lai novērtētu vajadzības un industriālās spējas, kā arī nodrošinātu nepieciešamo ciešo koordināciju trīs virzienu pienācīgai īstenošanai.
- (5) Padome 2023. gada 13. aprīlī *EMM* ietvaros pieņēma palīdzības pasākumu Ukrainas bruņoto spēku atbalstam 1 miljarda EUR apmērā, kas dod iespēju dalībvalstīm atlīdzināt par zeme-zeme munīciju un artilērijas munīciju un, iespējams, raķetēm, kas no 2023. gada 9. februāra līdz 31. maijam Ukrainai ziedotas no esošajiem krājumiem vai mainot esošo pasūtījumu prioritātes. Attiecībā uz kopīgu iepirkumu līdz šim 24 dalībvalstis un Norvēģija ir parakstījušas *EAA* izstrādāto vienošanās projektu par kopīgu munīcijas iepirkumu.
- (6) Kopīgie centieni, kas palīdz dalībvalstīm papildināt savus noplicinātos krājumus un atbalstīt Ukrainu, var būt efektīvi tikai tad, ja no Savienība puses var laikus piegādāt vajadzīgos aizsardzības ražojumus. Taču, krājumiem strauji samazinoties, ražošana Eiropā ir sasniegusi gandrīz maksimālo jaudu, izpildot dalībvalstu vai trešo valstu pasūtījumus, un cenas jau strauji pieaug, tādēļ ir vajadzīgi papildu Savienības rūpniecības politikas pasākumi, lai ātri kāpinātu ražošanas spējas.
- (7) Kā liecina Kopīga aizsardzības iepirkuma darba grupas (Komisija, *EĀDD*, *EAA*) darbs, koordinējot īstermiņa aizsardzības iepirkuma vajadzības un sadarbojoties ar dalībvalstīm un Savienības aizsardzības nozares ražotājiem, lai atbalstītu kopīgu iepirkumu krājumu papildināšanai, jo īpaši ņemot vērā Ukrainai sniegto atbalstu, Savienības ražošanas nozarei ir zeme–zeme munīcijas un artilērijas munīcijas, kā arī raķešu ražošanas jauda. Tomēr ražošanas jauda Savienības aizsardzības industrijā ir pielāgota apstākļiem, kas atšķiras no pašreizējām problēmām, ar ko saskaras Savienība. Piegādes plūsmas ir pielāgotas pieticīgākam pieprasījumam ar minimālu

krājumu līmeni un daudzveidīgiem piegādātājiem visā pasaulē, lai samazinātu izmaksas, tādējādi radot Savienības aizsardzības industrijas atkarību. Tāpēc šajā kontekstā pašreizējā ražošanas jauda un esošās piegādes un vērtības ķēdes neļauj droši un laikus piegādāt aizsardzības ražojumus, lai apmierinātu dalībvalstu vajadzības atbilstoši drošības prasībām un turpinātu atbalstīt Ukrainas vajadzības, tādējādi radot spriedzi zeme-zeme munīcijas un artilērijas munīcijas, kā arī raķešu tirgū un izstumšanas efekta risku. Tāpēc ir vajadzīga papildu intervence Savienības līmenī.

- (8) Saskaņā ar LESD 173. panta 3. punktu Savienības rūpniecības politikas mērķis ir paātrināt rūpniecības pielāgošanos strukturālām pārmaiņām. Tāpēc šķiet lietderīgi atbalstīt Savienības ražošanas nozari, lai palielinātu tās ražošanas apjomu, samazinātu piegādes izpildes laiku un novērstu iespējamus sastrēgumpunktus un/vai faktorus, kas varētu aizkavēt vai traucēt zeme-zeme munīcijas un artilērijas munīcijas, kā arī raķešu, ko šajā regulā uzskata par relevantiem aizsardzības ražojumiem, piegādi un ražošanu.
- (9) Savienības līmenī veikto pasākumu mērķim vajadzētu būt stiprināt Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un rūpnieciskās bāzes (*EDTIB*) konkurētspēju un noturību munīcijas un raķešu jomā, lai to varētu steidzami pielāgot strukturālām pārmaiņām.
- (10) Šajā nolūkā būtu jāizveido instruments, ar ko finansiāli atbalstīs nozares stiprināšanu visās piegādes un vērtības ķēdēs, kas saistītas ar šo relevanto aizsardzības ražojumu ražošanu Savienībā (“Instruments”).
- (11) Instruments būs saskaņots ar esošajām sadarbīgajām ES ar aizsardzību saistītajām iniciatīvām, piemēram, Eiropas Aizsardzības fondu, ierosināto instrumentu Eiropas aizsardzības nozares nostiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu, kā arī ar EMM, un radīs sinerģiju ar citām Savienības programmām. Instruments pilnībā atbilst Stratēģiskā kompasa mērķim.
- (12) Ja vien nav norādīts citādi, šim instrumentam būtu jāpiemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046.
- (13) Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 193. panta 2. punktu dotāciju var piešķirt par jau uzsāktu darbību, ar noteikumu, ka pieteikuma iesniedzējs var pierādīt, ka darbību nepieciešams uzsākt pirms dotāciju nolīguma parakstīšanas. Tomēr finanšu ieguldījumam nevajadzētu aptvert laikposmu pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas dienas, izņemot pienācīgi pamatotus izņēmuma gadījumus. Lai izpildītu Padomes 2023. gada 20. marta aicinājumu paātrināt relevanto aizsardzības ražojumu piegādi, finansēšanas lēmumā vajadzētu būt iespējai paredzēt finansiālus ieguldījumus darbībās, kas aptver laikposmu no šā datuma.
- (14) Ar šo regulu nosaka Instrumenta finansējumu, kas ikgadējās budžeta procedūras laikā ir Eiropas Parlamenta un Padomes galvenā atsaucē summa tādā nozīmē, kā noteikts 18. punktā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumā starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai³ (2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgums).
- (15) Dalībvalstis var pieprasīt uz Instrumentu pārvietot resursus, kas tām piešķirti dalītā pārvaldībā, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1060 attiecīgajos noteikumos izklāstītos nosacījumus. Tas jo īpaši varētu attiekties uz gadījumiem, kad relevanto aizsardzības ražojumu ražošana saskaras ar īpašām tirgus

³ OV L 433I, 22.12.2020., 28. lpp.

nepilnībām vai neoptimālām investīciju situācijām dalībvalstu teritorijās, jo īpaši neaizsargātos un attālos apgabalos, un šādi resursi palīdz sasniegt tās programmas mērķus, no kuras tie tiek pārvietoti. Regulas (ES) 2021/1060 73. panta 4. punktā noteiktās iespējas var piemērot, ja vien projekts atbilst minētajā regulā izklāstītajiem noteikumiem un ERAF un ESF+ darbības jomai, kā noteikts konkrēto fondu regulās. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 24. pantu Komisijai būtu jānovērtē dalībvalsts iesniegtās grozītās nacionālās programmas un divu mēnešu laikā jāsniedz apsvērumi. Ņemot vērā situācijas steidzamību, Komisijai būtu jācenšas bez liekas kavēšanās pabeigt grozīto nacionālo programmu novērtējumu.

- (16) Ierosinot grozītus vai jaunus atveseļošanas un noturības plānus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/241⁴ 21. pantu, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai ierosināt pasākumus, kas arī veicina šā instrumenta mērķu sasniegšanu. Šajā nolūkā dalībvalstīm jo īpaši būtu jāapsver pasākumi, kas saistīti ar priekšlikumiem, kuri iesniegti uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus saskaņā ar Instrumentu un kuriem Instrumenta ietvaros piešķirts izcilības zīmogs.
- (17) Saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2018/1046, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁵ un Padomes Regulām (EK, Euratom) Nr. 2988/95⁶, (Euratom, EK) Nr. 2185/96⁷ un (ES) 2017/1939⁸ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pasākumus attiecībā uz pārkāpumu, arī krāpšanas, novēršanu, atklāšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu, un – attiecīgā gadījumā – administratīvu sodu uzlikšanu. Konkrētāk, saskaņā ar Regulām (Euratom, EK) Nr. 2185/96 un (ES, Euratom) Nr. 883/2013 Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ir pilnvaras veikt administratīvu izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) ir pilnvarota veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371⁹. Saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbības Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, Eiropas Revīzijas palātai un – attiecībā uz tām dalībvalstīm, kuras īsteno ciešāku sadarbību, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, – *EPPO* nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar kuru izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17.–75. lpp.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 ([OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.](#)).

⁶ Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību ([OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.](#)).

⁷ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām ([OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.](#)).

⁸ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei ([OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.](#)).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības ([OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.](#)).

- (18) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekles, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, šajā Instrumentā var piedalīties kā asociētās valstis saskaņā ar Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu izveidotā sadarbības satvarā, kas tā īstenošanai paredz šo valstu dalību Savienības programmās, pamatojoties uz lēmumu, kurš pieņemts saskaņā ar minēto līgumu. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, kas prasītu, lai minētās trešās valstis atbildīgajam kredītrīkotājam, *OLAF* un Revīzijas palātai piešķirtu vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai tie varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci.
- (19) Ņemot vērā specifiku, kāda ir aizsardzības industrijai, kurā pieprasījumu veido gandrīz vienīgi dalībvalstis un asociētās valstis, kas arī kontrolē visu ar aizsardzību saistīto ražošanu un tehnoloģiju iegādi, tostarp eksportu, aizsardzības industrijas darbība nenotiek atbilstoši tradicionālajiem noteikumiem un darījumdarbības modeļiem, kas reglamentē tradicionālākus tirgus. Tāpēc industrija neiesaistās ievērojamās pašfinansētās industriālās investīcijās, bet investē tikai atbilstoši noteiktiem pasūtījumiem. Lai gan noteikti pasūtījumi no dalībvalstīm ir priekšnoteikums jebkādam investīcijām, Komisija var iejaukties, samazinot risku investīcijām rūpniecībā ar dotācijām un aizdevumiem, kas ļauj ātrāk pielāgoties notiekošajām strukturālām tirgus pārmaiņām. Pašreizējā ārkārtas situācijā Savienības atbalstam būtu jāsedz līdz 60 % no tiešajām attiecināmajām izmaksām, lai labuma guvēji varētu pēc iespējas ātrāk īstenot darbības, mazināt savu investīciju risku un tādējādi paātrināt relevanto aizsardzības ražošanu pieejamību.
- (20) Ieinteresētajām personām aizsardzības industrijā rodas specifiskas netiešas izmaksas, piemēram, saistībā ar drošību. Tāpēc ir lietderīgi paredzēt vienotu likmi 7 % apmērā no darbības kopējām tiešajām attiecināmajām izmaksām.
- (21) Instrumentam, izmantojot Regulā (ES, Euratom) 2018/1046 noteiktos līdzekļus, būtu jāsniedz finansiāls atbalsts darbībām, kas veicina relevanto aizsardzības ražošanu savlaicīgu pieejamību un piegādi, piemēram, industriālās koordinācijas un tīklu veidošanas darbībām, finansējuma piekļūstamības nodrošināšanai uzņēmumiem, kas iesaistīti relevanto aizsardzības ražošanu, jaudu rezervēšanai, ražošanu, kuriem beidzies derīguma termiņš, atjaunošanas rūpnieciskajam procesam, esošo ražošanu jaudu izvēršanai, optimizācijai, modernizācijai, uzlabošanai vai pārprofilēšanai vai jaunu ražošanu jaudu izveidošanai šajā jomā, kā arī personāla apmācībai.
- (22) Tā kā Instrumenta mērķis ir uzlabot Savienības aizsardzības industrijas konkurētspēju un efektivitāti, atbalstu var saņemt tikai valsts vai privātā īpašumā esoši tiesību subjekti, kas iedibināti un kam ir vadības izpildstrukturvienības Savienībā vai asociētajās valstīs.
- (23) Savienībā vai asociētā valstī iedibinātiem tiesību subjektiem, kurus kontrolē neasociēta trešā valsts vai neasociētas trešās valsts subjekts, vajadzētu būt tiesīgiem būt par saņēmējiem ar noteikumu, ka ir izpildīti stingri nosacījumi attiecībā uz Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm, kā noteikts kopējās ārpolitikas un drošības politikas satvarā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) V sadaļu, tostarp attiecībā uz *EDTIB* stiprināšanu. Šādu tiesību subjektu dalībai nevajadzētu būt pretrunā Instrumenta mērķiem. Minētajā kontekstā kontrole būtu jāsaprot kā spēja izšķiroši ietekmēt tiesību subjektu tieši vai arī netieši ar vienu vai vairāku tiesību subjektu starpniecību. Pieteikuma iesniedzējiem būtu jāsniedz visa attiecīgā informācija par infrastruktūru, objektiem, aktīviem un resursiem, ko plānots izmantot darbībā. Šajā sakarībā būtu jāņem vērā arī dalībvalstu bažas par piegādes drošību.

Ņemot vērā situācijas steidzamību, kas izriet no pašreizējās munīcijas piegādes krīzes, Instrumentā būtu jāņem vērā esošās piegādes ķēdes.

- (24) Instrumenta atbalstītā darbībā iesaistīto saņēmēju infrastruktūrai, objektiem, aktīviem un resursiem visu darbības laikposmu būtu jāatrodas dalībvalstu vai asociētas valsts teritorijā, un darbībā iesaistīto saņēmēju vadības izpildstrukturvienībām vajadzētu būt iedibinātām Savienībā vai asociētā valstī. Tādējādi tiesību subjektam, kas iedibināts neasociētā trešā valstī, vai tiesību subjektam, kas iedibināts Savienībā vai asociētā valstī, bet kam ir vadības izpildstrukturvienības neasociētā trešā valstī, nevajadzētu būt tiesīgam būt par saņēmēju, kas iesaistīts darbībā.
- (25) Saskaņā ar Padomes Lēmuma 2013/755/ES¹⁰ 94. pantu fiziskas personas un tiesību subjekti, kas iedibināti aizjūras zemēs un teritorijās (AZT), ir tiesīgi saņemt finansējumu saskaņā ar Instrumenta noteikumiem un mērķiem un iespējamajiem režīmiem, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.
- (26) Novērtējot priekšlikumus, Komisijai būtu jāpievērš īpaša uzmanība to ieguldījumam Instrumenta mērķu sasniegšanā. Priekšlikumi jo īpaši būtu jāizvērtē, ņemot vērā to ieguldījumu ražošanas jaudu palielināšanā, izvēršanā, rezervēšanā, modernizācijā, kā arī saistītā darbaspēka pārkvalifikācijā un prasmju pilnveidē. Priekšlikumu novērtēšanā būtu jāņem vērā arī to ieguldījums relevanto aizsardzības ražojumu piegādes sagatavošanās laika saīsināšanā, tostarp izmantojot pasūtījumu prioritātes maiņas mehānismus, sastrēgumpunktu apzināšanā un likvidēšanā to piegādes ķēdēs, kā arī šo piegādes ķēžu noturības attīstīšanā, pilnveidojot un īstenojot pārrobežu sadarbību starp uzņēmumiem, it īpaši lielā mērā starp MVU un vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem, kas darbojas attiecīgajās piegādes ķēdēs.
- (27) Izstrādājot, piešķirot un īstenojot ES finansiālo atbalstu, Komisijai būtu jāpievērš īpaša uzmanība, lai šādi pasākumi negatīvi neietekmētu konkurences apstākļus iekšējā tirgū.
- (28) Turklāt pašreizējā krīze ir ne tikai atklājusi trūkumus ES aizsardzības industrijā, bet arī radījusi problēmas aizsardzības ražojumu iekšējā tirgus darbībai. Pašreizējais ģeopolitiskais konteksts ir saistīts ar ievērojamu pieprasījuma pieaugumu, kas ietekmē zemes-zemes munīcijas un artilērijas munīcijas, kā arī raķešu un to komponentu ražošanas un pārdošanas iekšējā tirgus darbību Savienībā. Lai gan dažas dalībvalstis ir veikušas vai, iespējams, veiks pasākumus, lai saglabātu savus krājumus nacionālās drošības nolūkos, citas dalībvalstis saskaras ar grūtībām piekļūt precēm, kas vajadzīgas, lai ražotu vai iegādātos zeme-zeme munīciju un artilērijas munīciju, kā arī raķetes. Dažkārt grūtības piekļūt vienai izejvielai vai konkrētam komponentam kavē visas ražošanas ķēdes. Lai nodrošinātu iekšējā tirgus darbību, ir jāpieņem noteikti pasākumi, kas koordinētā veidā nodrošinās saskaņotus noteikumus aizsardzības ražojumu piegādes drošības veicināšanai. Šajos noteikumos būtu jāiekļauj preču un pakalpojumu vajadzību kartēšana attiecīgajā iekšējā tirgū, iespēja noteikt prioritārus pasūtījumus Savienības līmenī, ja vismaz trīs dalībvalstis nolemj vai plāno nolemt kopīgi iepirkt ar aizsardzību saistītus ražojumus, ja tas nepieciešams, lai sasniegtu Savienības un tās dalībvalstu vispārējo drošības interešu mērķi, un atļauju piešķiršanas procedūru paātrināšana vai iepirkuma procedūru atvieglošana. Šo pasākumu pamatā vajadzētu būt LESD 114. pantam.

¹⁰ Padomes Lēmums 2013/755/ES (2013. gada 25. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

- (29) Lai veiktu vajadzīgos un atbilstošos pasākumus saskaņā ar šo regulu, Komisijai, pamatojoties uz sadarbību ar EĀDD un EAA Kopīga aizsardzības iepirkuma darba grupā, būtu jāizveido un jāuztur to uzņēmumu kartēšana, kuri ir iedibināti Savienībā un darbojas relevanto aizsardzības ražojumu piegādes ķēdēs. Kartēšanā jo īpaši būtu jāiekļauj šo uzņēmumu ražojumu veids un specifikācijas, ar tiem saistītā ražošanas jauda un to atrašanās vieta relevanto aizsardzības ražojumu piegādes ķēdē. Komisijai ciešā sadarbībā ar kartēšanas procesā apzinātajiem uzņēmumiem būtu regulāri jāuzrauga to ražošanas jauda un piegādes ķēdes. Kartēšanas un uzraudzības rezultāti būtu jāiesniedz un jāapspriež programmas komitejā.
- (30) Uz šā pamata Komisijai būtu jā sagatavo saraksts, kurā norādīti tie relevantie aizsardzības ražojumi, to izejvielas vai komponenti, kurus ietekmē vienotā tirgus un tā piegādes ķēžu darbības traucējumi vai iespējami traucējumi, kā rezultātā rodas ievērojams deficīts. Komisijai būtu regulāri jāatjaunina šis piegādes ziņā kritisku aizsardzības ražojumu saraksts, lai pievērstos tikai iespējamiem traucējumiem vai sastrēgumpunktiem, kas ietekmē relevanto aizsardzības ražojumu, kā arī to izejvielu un komponentu piegādes drošību.
- (31) Komisijai vajadzētu būt iespējai pieprasīt informāciju, kas vajadzīga, lai nodrošinātu piegādes ziņā kritisku aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību, no ekonomikas dalībniekiem, kuri nodarbojas ar šiem ražojumiem, izejvielām vai to komponentiem, vienojoties ar dalībvalsti, kurā tie iedibināti. Šādai informācijai vajadzētu būt pamatā Komisijas lēmumam par atbilstīgiem pasākumiem, kas jāpieņem saskaņā ar šo regulu, lai novērstu iespējamus traucējumus vai sastrēgumpunktus, kuri ietekmē relevanto aizsardzības ražojumu, kā arī attiecīgo izejvielu un komponentu piegādes drošību.
- (32) Šādam apzināšanas, kartēšanas un pastāvīgas uzraudzības mehānismam būtu jāļauj gandrīz reāllaikā analizēt ražošanas jaudu Savienībā, kritiskos faktorus, kas ietekmē relevanto aizsardzības ražojumu piegādes drošību, un krājumu stāvokli. Tam būtu arī jāpalīdz Komisijai izstrādāt ārkārtas reaģēšanas pasākumus faktiska vai paredzama deficīta gadījumā.
- (33) Relevanto aizsardzības ražojumu deficīta novēršana ir būtiska, lai saglabātu Savienības un tās dalībvalstu vispārējo drošības interešu mērķi, un vajadzības gadījumā pamato samērīgu iejaukšanos uzņēmumu, kuri piegādā piegādes ziņā kritiskus aizsardzības ražojumus, pamattiesībās, piemēram, darījumdarbības brīvībā saskaņā ar Hartas 16. pantu un tiesībās uz īpašumu saskaņā ar Hartas 17. pantu, ievērojot Hartas 52. pantu. Šāda iejaukšanās var būt pamatota īpaši tad, ja vairākas dalībvalstis ir pielikušas īpašas pūles, lai konsolidētu pieprasījumu, izmantojot kopīgu iepirkumu, tādējādi veicinot relevanto aizsardzības ražojumu iekšējā tirgus turpmāku integrāciju un netraucētu darbību. Ja to pieprasa vismaz trīs dalībvalstis, kas sadarbojas relevanto aizsardzības ražojumu iepirkumā, vai vismaz viena dalībvalsts, kas veic iepirkumu nolūkā iegādātos relevantos aizsardzības ražojumus nodot Ukrainai, un kuras saskaras ar nopietnām grūtībām līguma slēgšanā vai izpildē, Komisija ar tās dalībvalsts piekrišanu, kurā attiecīgie uzņēmumi iedibināti, var pieprasīt uzņēmumiem pieņemt un piešķirt prioritāti piegādes ziņā kritisku relevanto ražojumu pasūtījumiem. Lai saglabātu uzņēmuma pamattiesības, šie pieprasījumi būtu jāiesniedz tikai attiecībā uz ražojumiem, kurus Komisija ir noteikusi ar īstenošanas lēmumu. Turklāt būtu jāizveido pakāpeniska procedūra, lai dotu uzņēmumiem iespēju paust bažas par paredzēto darbību. Konkrēti, Komisijai, vienojoties ar dalībvalsti, kurā uzņēmums iedibināts, būtu jāinformē attiecīgie uzņēmumi par savu nodomu lūgt, lai tie pieņemtu un priekšgalā ierindotu prioritāru pasūtījumu, un sniegt tiem visus nepieciešamos elementus, lai tie varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu par to,

vai šo pieprasījumu ir iespējams pieņemt. Ja uzņēmums atsakās, Komisija, vienojoties ar attiecīgo dalībvalsti un pienācīgi ņemot vērā uzņēmuma izvirzīto iebildumu būtību, var uzskatīt, ka drošības apsvērumi pamato to, ka ar īstenošanas lēmumu var uzlikt par pienākumu pieņemt prioritāru pasūtījumu. Šāds lēmums būtu jāpieņem saskaņā ar visiem piemērojamiem Savienības juridiskajiem pienākumiem, ņemot vērā lietas apstākļus. Prioritārais pasūtījums būtu jāveic par godīgu un samērīgu cenu. Prioritārajam pasūtījumam vajadzētu prevalēt pār jebkuru izpildes pienākumu saskaņā ar privāttiesībām vai publiskajām tiesībām, vienlaikus ņemot vērā uzņēmumu likumīgos mērķus un izmaksas, un pūles, kas vajadzīgas, lai mainītu ražošanas secību. Uzņēmumiem var piemērot sankcijas, ja tie nepilda pienākumu attiecībā uz prioritāriem pasūtījumiem.

- (34) Lai aizsargātu uzņēmumu pamattiesības, tiem būtu jādod tiesības lūgt, lai viņus atbrīvo no pienākumiem situācijās, kad prioritāro pasūtījumu nav iespējams izpildīt, pat ja tam piešķirta prioritāte, vai nu nepietiekamas ražošanas spējas vai ražošanas jaudas dēļ, vai tāpēc, ka tas radītu nesamērīgu ekonomisku slogu un īpašas grūtības uzņēmumam.
- (35) Ārkārtas apstākļos, kad uzņēmums, kas darbojas relevanto aizsardzības ražojumu piegādes ķēdē Savienībā, no trešās valsts saņem prioritāra pasūtījuma pieprasījumu, tam par šo pieprasījumu būtu jāinformē Komisija.
- (36) Ņemot vērā, cik svarīgi ir nodrošināt piegādes drošību konkrētām aizsardzības nozarēm, kas veic būtiskas funkcijas Savienības iedzīvotāju drošībai, pienākuma veikt prioritāru pasūtījumu izpildei nevajadzētu radīt atbildību par zaudējumiem trešām personām par līgumsaistību pārkāpumiem, kas var izrietēt no nepieciešamajām pagaidu izmaiņām attiecīgā ražotāja darbības procesos, ciktāl līgumsaistību pārkāpums bija nepieciešams, lai izpildītu noteiktos prioritāros pasūtījumus. Uzņēmumiem, kas potenciāli varētu būt saistīti ar prioritāru pasūtījumu, šī iespēja būtu jāparedz savu komerciālo nosacījumu. Neskarot citu noteikumu piemērojamību, šim atbrīvojumam no atbildības nebūtu jāietekmē Padomes Direktīvā 85/374/EEK¹¹ paredzētā atbildība par produktiem ar trūkumiem.
- (37) Pienākumam piešķirt prioritāti noteiktu ražojumu ražošanai nevajadzētu nesamērīgi ietekmēt darījumdarbības brīvību un līgumu slēgšanas brīvību, kas noteikta Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ("Harta") 16. pantā, un tiesības uz īpašumu, kas noteiktas Hartas 17. pantā. Saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu jebkāds šo tiesību ierobežojums būtu jānosaka tiesību aktos, respektējot šo tiesību un brīvību būtību un ievērojot proporcionalitātes principu.
- (38) Ņemot vērā, cik svarīgi ir nodrošināt relevanto aizsardzības ražojumu piegādes drošību, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka administratīvie pieteikumi, kas saistīti ar ražotņu plānošanu, būvniecību un ekspluatāciju, izejvielu sūtījumiem ES teritorijā, kā arī relevanto galaražojumu kvalificēšanu un sertifikāciju, tiek apstrādāti efektīvi un savlaicīgi.
- (39) Lai sasniegtu vispārējo sabiedriskās drošības politikas mērķi, ir nepieciešams pēc iespējas ātrāk izveidot ražotnes relevanto aizsardzības ražojumu ražošanai, vienlaikus līdz minimumam samazinot administratīvo slogu. Šā iemesla dēļ dalībvalstīm pieteikumi, kas saistīti ar tādu ražotņu un iekārtu plānošanu, būvniecību un

¹¹ Padomes Direktīva 85/374/EEK (1985. gada 25. jūlijs) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz atbildību par produktiem ar trūkumiem (OV L 210, 7.8.1985., 29. lpp.).

eksploatāciju, kas paredzētas relevanto aizsardzības ražojumu ražošanai, būtu jāizskata pēc iespējas ātrāk. Tiem būtu jāpiešķir prioritāte, līdzsvarojot tiesiskās intereses katrā konkrētajā gadījumā.

- (40) Ņemot vērā šīs regulas mērķi un ārkārtas situāciju, kā arī ārkārtas kontekstu, kādā tā pieņemta, dalībvalstīm, izskatot katru gadījumu atsevišķi, būtu jāapsver iespēja izmantot ar aizsardzību saistītus izņēmumus saskaņā ar valsts un piemērojamiem Savienības tiesību aktiem, ja tās uzskata, ka šāda piemērošana negatīvi ietekmētu minētos mērķus. Tas jo īpaši var attiekties uz Savienības tiesību aktiem par vides, veselības un drošības jautājumiem¹², kas ir nepieciešami, lai uzlabotu cilvēka veselības un vides aizsardzību, kā arī panāktu ilgtspējīgu un drošu attīstību. Tomēr to īstenošana var arī radīt regulatīvus šķēršļus, kas kavē Savienības aizsardzības industrijas potenciālu palielināt relevanto aizsardzības ražojumu ražošanu un piegādi. Eiropas Savienība un tās dalībvalstis ir kolektīvi atbildīgas par to, lai steidzami tiktu izskatītas visas darbības, ko tā varētu veikt, lai mazinātu iespējamus šķēršļus. Jebkurai šādai darbībai Savienības, reģionālā vai valsts līmenī nevajadzētu apdraudēt vides, veselības un drošības apsvērumus.
- (41) Lai optimizētu esošo piegādes ķēžu izmantošanu, tādējādi nodrošinot relevanto aizsardzības ražojumu ražošanas nepārtrauktību, dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja izmantot vai mudināt attiecīgos uzņēmumus izmantot atkāpes, kas paredzētas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/88/EK¹³. Ja šādu atkāpju izmantošanai ir vajadzīga valsts iestāžu iepriekšēja atļauja, pieteikumi būtu jāizskata efektīvi un savlaicīgi.
- (42) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/81/EK¹⁴ mērķis ir saskaņot iepirkuma procedūras publiskā iepirkuma līgumu piešķiršanai aizsardzības un drošības jomā, kas ļauj izpildīt dalībvalstu drošības prasības un pienākumus, kas izriet no Līguma. Minētajā direktīvā jo īpaši paredzēti īpaši noteikumi, kas reglamentē krīzes izraisītas ārkārtējas steidzamības situācijas, proti, saīsināti piedāvājumu saņemšanas termiņi un iespēja izmantot sarunu procedūru, iepriekš npublicējot paziņojumu par līgumu. Tomēr pašreizējās munīcijas piegādes krīzes izraisītā ārkārtējā steidzamība var būt nesaderīga pat ar šiem noteikumiem gadījumos, kad vairāk nekā divas dalībvalstis plāno iesaistīties kopīgā iepirkumā. Dažos gadījumos vienīgais risinājums, kā nodrošināt šo dalībvalstu drošības intereses, ir atvērt spēkā esošu pamatnolīgumu to dalībvalstu līgumslēdzējām iestādēm/līgumslēdzējiem, kuras sākotnēji nebija tā puses, lai gan sākotnējā pamatnolīgumā šāda iespēja nebija paredzēta.
- (43) Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru līguma grozīšana ir stingri ierobežota līdz tam, kas konkrētajā gadījumā ir absolūti nepieciešams, vienlaikus pēc iespējas ievērojot nediskriminācijas, pārredzamības un proporcionalitātes principus. Šajā sakarā vajadzētu būt iespējai atkāpties no Direktīvas 2009/81/EK, palielinot pamatnolīgumā paredzētos daudzumus, vienlaikus atverot to citu dalībvalstu līgumslēdzējām iestādēm/līgumslēdzējiem. Šīm līgumslēdzējām

¹² Piemēram, REACH, CLP regula, Seveso direktīva, RoHS direktīva, NOP regula, Biocīdu regula, Ozona regula un F-gāzu regula.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/88/EK (2003. gada 4. novembris) par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem (OV L 299, 18.11.2003., 9. lpp.).

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/81/EK (2009. gada 13. jūlijs), ar kuru koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzējas iestādes vai subjekti, kas darbojas drošības un aizsardzības jomā, piešķir noteiktu būvdarbu, piegādes un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības, un ar kuru groza Direktīvas 2004/17/EK un 2004/18/EK (OV L 216, 20.8.2009., 76.–136. lpp.).

iestādēm/līgumslēdzējiem vajadzētu būt tādiem pašiem nosacījumiem kā sākotnējai līgumslēdzējai iestādei, kas noslēdza sākotnējo pamatlīgumu par šiem papildu daudzumiem. Šādos gadījumos līgumslēdzējai iestādei būtu arī jāļauj jebkuram ekonomikas dalībniekam, kas atbilst sākotnējā pamatlīguma nosacījumiem, kļūt par līgumslēdzēju saskaņā ar minēto pamatlīgumu. Turklāt būtu jāveic atbilstīgi pārredzamības pasākumi, lai nodrošinātu, ka var informēt visas potenciāli ieinteresētās personas. Lai ierobežotu šo grozījumu ietekmi uz iekšējā tirgus netraucētu darbību un novērstu nesamērīgus konkurences izkropļojumus, pamatlīgumu grozījumi būtu jānoslēdz tikai līdz 2025. gada 30. jūnijam.

- (44) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/43/EK¹⁵ mērķis ir vienkāršot noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem ES teritorijā, jo īpaši izmantojot vispārīgās sūtījumu licences, kuru pamatā ir *ex post* verifikācija un kuras attiecas uz iepriekš noteiktu ražojumu klāstu konkrētiem saņēmējiem vai konkrētam mērķim, un par kurām nav vajadzīgs iepriekšējs pieprasījums. Tomēr neviena no obligātajām vispārīgajām sūtījumu licencēm, kas paredzētas Direktīvas 2009/43/EK 4. panta 1. punktā, vai Komisijas ieteikumi par šo licenču darbības jomas un nosacījumu saskaņošanu nav pietiekami, lai nodrošinātu sūtījumus, kas vajadzīgi relevanto aizsardzības ražojumu ražošanai.
- (45) Pašreizējā kontekstā, kas liek paātrināt piegādes izpildes laiku visās attiecīgajās piegādes un vērtības ķēdēs, šķiet, ir nepieciešams relevanto aizsardzības ražojumu sūtījumus atbrīvot no pienākuma saņemt iepriekšēju atļauju Savienībā. Šis atbrīvojums neietekmē dalībvalstu rīcības brīvību ar aizsardzību saistīto ražojumu eksporta politikas jomā.
- (46) Lai *EDTIB* būtu konkurētspējīga, inovatīva un noturīga un varētu palielināt savu ražošanas jaudu, tai ir jābūt piekļuvei gan publiskajam, gan privātajam finansējumam. Kā noteikts 2022. gada 15. februāra paziņojumā “Komisijas ieguldījums Eiropas aizsardzībā”, Savienības iniciatīvas ilgtspējīga finansējuma jomā atbilst Savienības centieniem veicināt Eiropas aizsardzības industrijas pietiekamu piekļuvi finansējumam un investīcijām. Šajā kontekstā ES ilgtspējīga finansējuma satvars neliedz veikt investīcijas ar aizsardzību saistītās darbībās. Savienības aizsardzības industrija ir būtisks Savienības noturības, drošības un līdz ar to miera un sociālās ilgtspējas veicinātājs. Savienības iniciatīvās par ilgtspējīgu finanšu politiku pretrunīgi vērtēti ieroči, uz kuriem attiecas starptautiskās konvencijas, kas aizliedz to izstrādi, ražošanu, uzglabāšanu, izmantošanu, nodošanu un piegādi un ko parakstījušas Savienības dalībvalstis, tiek uzskatīti par nesaderīgiem ar sociālo ilgtspēju. Šī nozare ir pakļauta stingrai regulatīvai kontrolei, ko dalībvalstis īsteno attiecībā uz militāru un divējāda lietojuma preču sūtījumiem un eksportu. Ņemot to vērā, valstu un Eiropas finanšu nozares dalībnieku, piemēram, valsts attīstību veicinošo banku un iestāžu, apņemšanās atbalstīt Eiropas aizsardzības industriju būtu spēcīgs signāls privātajam sektoram. Pilnībā īstenojot citas ekonomiskās attīstības un publiskās politikas finansēšanas misijas, to vidū divējādo pārkārtošanos, un saskaņā ar LESD 309. pantu un tās statūtiem, Eiropas Investīciju bankai (EIB) būtu jāpalielina atbalsts Eiropas aizsardzības industrijai un kopīgam iepirkumam, pārsniedzot tās pastāvīgo atbalstu divējādam lietojumam, ja šādas investīcijas nepārprotami palīdzētu īstenot Stratēģiskā kompasa prioritātes.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/43/EK (2009. gada 6. maijs), ar ko vienkāršo noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem (OV L 146, 10.6.2009., 1.–36. lpp.).

- (47) Uzņēmumiem relevanto aizsardzības ražojumu vērtības ķēdē vajadzētu būt piekļuvei aizņēmuma finansējumam, lai varētu paātrināt investīcijas, kas vajadzīgas ražošanas jaudu palielināšanai. Instrumentam būtu jāatvieglo Savienības uzņēmumu piekļuve finansējumam munīcijas un raķešu jomā. Regulai jo īpaši būtu jānodrošina, ka minētajiem tiesību subjektiem piešķir tādus pašus nosacījumus, kādi tiek piedāvāti citiem tiesību subjektiem, uzņemoties jebkādas papildu izmaksas, kas rodas tieši aizsardzības nozarei.
- (48) Komisija var izveidot īpašu mehānismu, kā daļu no investīciju veicināšanas darbībām, ko kopīgi dēvē par “Jaudu kāpināšanas fondu”. Jaudu kāpināšanas fondu var īstenot tiešā vai netiešā pārvaldībā. Šajā sakarā Komisijai būtu jāizpēta vispiemērotākais veids, kā palielināt ES budžetu, lai piesaistītu publiskās un privātās investīcijas plānotā straujā kāpinājuma atbalstam, piemēram, izmantojot finansējuma apvienošanas mehānismu, tostarp saskaņā ar fondu *InvestEU*, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/523¹⁶, un ciešā sadarbībā ar īstenošanas partneriem. Ar “Jaudu kāpināšanas fonda” darbībām būtu jāatbalsta ražošanas jaudas palielināšana munīcijas un raķešu jomā, nodrošinot iespējas palielināt līdzekļu pieejamību uzņēmumiem visā vērtības ķēdē.
- (49) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz darba programmas un piegādes ziņā kritisku aizsardzības ražojumu saraksta pieņemšanu, pienākumu noteikšanu uzņēmumiem, kas minēti prioritāra pasūtījuma pieprasījumā, pieņemt vai izpildīt minēto pasūtījumu par taisnīgu un samērīgu cenu un prioritāro pasūtījumu praktiskās un operacionālās kārtības noteikšanu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹⁷. Komisijai būtu jāpieņem nekavējoties piemērojami īstenošanas akti, ja pienācīgi pamatotos gadījumos, kas saistīti ar piegādes ziņā kritisku aizsardzības ražojumu saraksta pieņemšanu, pienākumu noteikšanu uzņēmumiem, kas minēti prioritāra pasūtījuma pieprasījumā, pieņemt vai izpildīt minēto pasūtījumu par taisnīgu un samērīgu cenu un prioritāro pasūtījumu praktiskās un operacionālās kārtības noteikšanu, tas nepieciešams nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ.
- (50) Ņemot vērā, ka šīs regulas mērķi, proti, reaģēt uz drošības krīzes ietekmi, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet ierosinātās darbības mēroga un iedarbības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (51) Šī regula būtu jāpiemēro, neskarot Savienības konkurences noteikumus, jo īpaši LESD 101.–109. pantu un to īstenošanas regulas.
- (52) Jāatgādina, ka saskaņā ar LES 41. panta 2. punktu darbības izdevumus, kas izriet no V sadaļas 2. nodaļas, sedz no Savienības budžeta, izņemot tādus izdevumus, kas rodas no operācijām, kuras skar militārus vai aizsardzības aspektus.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 (OV L 107, 26.3.2021., 30.–89. lpp.).

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (53) Ņemot vērā vajadzību steidzami risināt drošības krīzi, ir lietderīgi paredzēt izņēmumu attiecībā uz astoņu nedēļu laikposmu, kas minēts 4. pantā Protokolā Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā, kurš pievienots LES, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam. Ņemot vērā pastāvošos draudus piegādes drošībai, ko rada Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Oficiālajā Vēstnesī*.
- (54) Ievērojot 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu¹⁸ 22. un 23. punktu, regula būtu jāizvērtē, pamatojoties uz informāciju, kas apkopota saskaņā ar īpašām uzraudzības prasībām, bet vienlaikus izvairoties no administratīva sloga, jo īpaši dalībvalstīm, un no pārmērīga regulējuma. Minētajās prasībās vajadzības gadījumā būtu jāiekļauj izmērāmi rādītāji, ko izmanto par pamatu, lai izvērtētu regulas ietekmi uz vietas. Komisijai ne vēlāk kā 2024. gada 30. jūnijā būtu jāveic izvērtējums, tostarp nolūkā iesniegt priekšlikumus par jebkādiem atbilstīgiem šīs regulas grozījumiem,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido pasākumu kopumu un nosaka budžetu, kura mērķis ir steidzami stiprināt Eiropas aizsardzības tehniskās un industriālās bāzes (*EDTIB*) reaģētspēju un spēju nodrošināt savlaicīgu zeme-zeme munīcijas un artilērijas munīcijas, kā arī raķešu ("relevantie aizsardzības ražojumi") pieejamību un piegādi, jo īpaši ar šādu pasākumu palīdzību:

- (a) izveidot instrumentu, kurš finansiāli atbalstītu industriālu stiprināšanu relevanto aizsardzības ražojumu ražošanai Savienībā, arī ar šo ražojumu komponentu piegādēm (turpmāk "Instruments");
- (b) apzināt, kartēt un pastāvīgi monitorēt relevanto aizsardzības ražojumu, to komponentu un attiecīgo ielaižu (izejvielu) pieejamību;
- (c) iedibināt mehānismus, principus un pagaidu noteikumus, kuri nodrošinātu relevanto aizsardzības ražojumu savlaicīgu un ilgstošu pieejamību to ieguvējiem Savienībā.

Balstoties uz izvērtējumu saskaņā ar šīs regulas 28. pantu par šīs regulas īstenošanas rezultātiem periodā līdz 2024. gada vidum, jo īpaši ņemot vērā drošības konteksta izmaiņas, tiks apsvērta iespēja pagarināt pasākumu kopuma piemērojamības termiņu un attiecīgi iedalīt papildu budžetu.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) "izejvielas" ir materiāli, kas vajadzīgi relevanto aizsardzības ražojumu ražošanai;

¹⁸ OV L 123, 12.5.2016., 1.–14. lpp.

- (2) “sastrēgumpunkts” ir punkts, kurā ražošanas sistēmā ir sastrēgums, kas aptur vai būtiski palēnina ražošanu;
- (3) “saņēmējs” ir subjekts, ar kuru ir parakstīts līdzekļu piešķiršanas vai finansēšanas nolīgums vai kuram ir paziņots līdzekļu piešķiršanas vai finansēšanas lēmums;
- (4) “pieteikuma iesniedzējs” ir tāda fiziska persona vai subjekts ar juridiskas personas statusu vai bez tā, kas dotāciju piešķiršanas procedūrā ir iesniegusi vai iesniedzis pieteikumu;
- (5) “kontrolē” ir spēja ar vienu vai vairāku tiesību subjektu starpniecību tieši vai netieši izšķiroši ietekmēt tiesību subjektu;
- (6) “vadības izpildstrukturvienība” ir kāda tiesību subjekta strukturvienība, kas ir iecelta saskaņā ar valsts tiesību aktiem un kas attiecīgā gadījumā atskaitās izpilddirektoram, un kas ir pilnvarota noteikt tiesību subjekta stratēģiju, mērķus un vispārējo virzību, un kas pārrauga un uzrauga vadības lēmumu pieņemšanu;
- (7) “subjekts” ir juridiska persona, kas izveidota un par tādu atzīta saskaņā ar Savienības, valsts vai starptautiskajiem tiesību aktiem un kam ir juridiskās personas statuss un spēja rīkoties savā vārdā, īstenot tiesības un uzņemties pienākumus, vai subjekts, kam nav juridiskas personas statusa, kā minēts Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 197. panta 2. punkta c) apakšpunktā;
- (8) “klasificēta informācija” ir informācija vai materiāls jebkādā formā, kuru neatļauta izpaušana varētu radīt dažādu pakāpju kaitējumu Savienības vai vienas vai vairāku dalībvalstu interesēm un kuriem ir ES klasifikācijas marķējums vai attiecīgs klasifikācijas marķējums, kas noteikts ar Padomē sanākušo Eiropas Savienības dalībvalstu nolīgumu par tādas klasificētās informācijas aizsardzību, ar kuru apmainās Eiropas Savienības interesēs;
- (9) “sensitīva informācija” ir informācija un dati, kas ir jāaizsargā pret neatļautu piekļuvi vai izpaušanu Savienības vai valsts tiesību aktos noteikto pienākumu dēļ vai tādēļ, lai aizsargātu kādas fiziskas vai juridiskas personas privātumu vai drošību;
- (10) “neasociētas trešās valsts subjekts” ir tiesību subjekts, kurš iedibināts neasociētā trešā valstī, vai arī – ja tas iedibināts Savienībā vai kādā asociētā trešā valstī, – tāds tiesību subjekts, kura vadības izpildstrukturvienības atrodas neasociētā trešā valstī;
- (11) “ražošanas izpildes laiks” ir laiks, kas paiet no pirkuma pasūtījuma izdarīšanas līdz brīdim, kad izgatavotājs pasūtījumu izpilda;
- (12) “relevanti aizsardzības ražojumi” ir zeme–zeme munīcija un artilērijas munīcija, kā arī raķetes;
- (13) “piegādes ziņā kritiski aizsardzības ražojumi” ir relevanti aizsardzības ražojumi vai svarīgi to komponenti vai izejvielas, attiecībā uz kuriem konstatēts, ka tos nopietni ietekmē vienotā tirgus un tā piegādes ķēžu darbības traucējumi vai iespējamie traucējumi, kā rezultātā rodas faktiski vai iespējami būtiski deficīti;
- (14) “finansējuma apvienošanas darbība” ir Savienības budžeta atbalstīta darbība, tostarp Finanšu regulas 2. panta 6. punktā definētā finansējuma apvienošanas mehānisma jeb platformas satvarā, kura apvieno neatmaksājamā atbalsta veidus vai finanšu instrumentus no Savienības budžeta ar atmaksājama atbalsta veidiem no attīstības vai citām publiskām finanšu iestādēm, kā arī komerciālām finanšu iestādēm un investoriem;

- (15) “izcilības zīmogs” ir kvalitātes marķējums, kas apliecina, ka pieteikums, kas iesniegts pēc uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus saskaņā ar Instrumentu, ir pārsniedzis visas darba programmā noteiktās izvērtējuma sliekšņa vērtības, bet nav bijis iespējams tam piešķirt finansējumu, jo trūcis līdzekļu, kas darba programmā pieejami minētajam uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus, un ka šādam pieteikumam varētu piešķirt atbalstu no citiem Savienības vai valstu finansējuma avotiem.

3. pants

Instrumenta asociētās trešās valstis

Instrumenta īstenošanā var piedalīties Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis (asociētās valstis), saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu.

II NODAĻA

INSTRUMENTS

4. pants

Instrumenta mērķi

1. Instrumenta mērķis ir ar industriālu stiprināšanu veicināt Eiropas aizsardzības tehniskās un industriālās bāzes (*EDTIB*) efektivitāti un konkurētspēju, lai atbalstītu ražošanas jaudas kāpināšanu un relevanto aizsardzības ražojumu savlaicīgu piegādi.
2. Industriālā stiprināšana nozīmē iniciēt un paātrināt industrijas pielāgošanos straujajām strukturālajām pārmaiņām, ko radījusi piegāžu krīze, kura ietekmē relevantos aizsardzības ražojumus. Tai būtu jāaptver relevanto aizsardzības ražojumu piegādes ķēžu pielāgošanas spēju uzlabošana un paātrināšana, izgatavošanas jaudu izveide vai kāpināšana un relevanto aizsardzības ražojumu ražošanas izpildes laika samazināšana visā Savienībā, jo īpaši pastiprinot un paplašinot pārrobežu sadarbību starp relevantajiem tiesību subjektiem.

5. pants

Budžets

1. Instrumenta īstenošanai atvēlētais finansējums periodam no tā stāšanās spēkā līdz 2025. gada 30. jūnijam ir 500 miljoni EUR faktiskajās cenās.
2. Šā panta 1. punktā noteiktā finansējuma ietvaros līdz 50 miljoniem EUR var izmantot kā finansējuma apvienošanas darbību 21. pantā definētā “Jaudu kāpināšanas fonda” ietvaros.
3. Resursus, kas dalībvalstīm iedalīti dalītā pārvaldībā, pēc šo dalībvalstu pieprasījuma var pārvietot uz Instrumentu, ievērojot nosacījumus relevantajos Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1060¹⁹ noteikumos. Komisija šos resursus īsteno

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu

tieši saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046²⁰ 62. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu. Minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā.

Ja Komisija nav uzņēmusies juridiskas saistības, ko īsteno tiešā pārvaldībā, attiecībā uz resursiem, kuri pārvietoti saskaņā ar šo punktu, attiecīgos neizmantotos resursus var pārvietot atpakaļ uz fondu, no kura tie sākotnēji pārvietoti un iedalīti vienai vai vairākām programmām saskaņā ar nosacījumiem relevantajos Regulas (ES) 2021/1060 noteikumos.

4. Šā panta 1. punktā minēto summu drīkst izmantot arī tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga Instrumenta īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas aktivitātēm, arī korporatīvās informācijas tehnoloģiju sistēmām.
5. Budžeta saistības aktivitātēm, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, drīkst sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.
6. Instrumenta budžetu var palielināt, ja to prasa situācija vai tiek pagarināts regulas piemērošanas laiks saskaņā ar 1. panta pēdējo daļu.

6. pants

Kumulatīvais un alternatīvais finansējums

1. Instrumentu īsteno sinerģijā ar citām Savienības programmām. Darbība, kas saņēmusi iemaksu no citas Savienības programmas, var saņemt iemaksu arī saskaņā ar Instrumentu ar nosacījumu, ka šī iemaksa nesedz vienas un tās pašas izmaksas. Attiecīgajai iemaksai darbībā piemēro relevantās Savienības programmas noteikumus. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas. Atbalstu no dažādajām Savienības programmām var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.
2. Lai piešķirtu izcilības zīmogu saskaņā ar šo Instrumentu, darbības atbilst visiem šādiem nosacījumiem:
  - (a) tās ir novērtētas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus saskaņā ar Instrumentu;
  - (b) tās atbilst minētajā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus noteiktajam kvalitātes prasību minimumam;
  - (c) tās nefinansē saskaņā ar minēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus budžeta ierobežojumu dēļ.
3. Ierosinot grozītus vai jaunus atvēršanas un noturības plānus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241, dalībvalstis var iekļaut pasākumus, kuri palīdz sasniegt arī šā Instrumenta mērķus, jo īpaši pasākumus, kas saistīti ar

---

noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finanšiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159.–706. lpp.).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1.–222. lpp.).

priekšlikumiem, kuri iesniegti saskaņā ar Instrumentu izsludinātā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus un kuriem piešķirts izcilības zīmogs.

4. Darbībām, ko finansē saskaņā ar šo pantu, pēc analogijas piemēro 8. panta 5. punktu.

7. pants

Savienības finansējuma veidi

1. Instrumentu īsteno tiešā pārvaldībā un attiecībā uz 21. pantā minētā Jaudu kāpināšanas fonda pārvaldību netiešā pārvaldībā kopā ar struktūrām, kas minētas Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā. Instruments finansējumu var nodrošināt jebkurā no Finanšu regulā noteiktajiem veidiem, ietverot finansēšanu finanšu instrumentu veidā finansējuma apvienošanas darbību ietvaros. Finansējuma apvienošanas darbības īsteno saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 X sadaļu, Regulu (ES) 2021/523 un šīs regulas 21. pantu.
2. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 193. panta 2. punkta, finanšu iemaksas, ja tas ir relevanti un nepieciešami kādas darbības īstenošanai, var aptvert darbības, kas sāktas pirms minēto darbību priekšlikuma iesniegšanas dienas, ar nosacījumu, ka minētās darbības nav sāktas pirms 2023. gada 20. marta.

8. pants

Attiecināmās darbības

1. Uz finansējumu var pretendēt vienīgi darbības, ar kurām īsteno 4. pantā izklāstītos mērķus.
2. Instruments sniedz finansiālu atbalstu darbībām, ar kurām novērš konstatētos sastrēgumpunktus ražošanas jaudās un piegādes ķēdēs nolūkā nodrošināt un paātrināt ražošanu, lai nodrošinātu relevanto aizsardzības ražojumu faktisku piegādi un savlaicīgu pieejamību.
3. Atbalsttiesīgās darbības ir saistītas vienīgi ar relevanto aizsardzības ražojumu ražošanas jaudām, ietverot to komponentus un izejvielas, ciktāl tie ir paredzēti vai tiek pilnībā izmantoti relevanto aizsardzības ražojumu ražošanai, un ir saistītas ar vienu vai vairākām šādām aktivitātēm:
  - (a) optimizēt, paplašināt, modernizēt, jaunināt vai pārprofilēt esošās ražošanas jaudas vai izveidot jaunas ražošanas jaudas attiecībā uz relevantajiem aizsardzības ražojumiem vai to izejvielām un komponentiem, ciktāl tos relevanto aizsardzības ražojumu ražošanā izmanto kā tiešu ielaidi, – it sevišķi nolūkā palielināt ražošanas jaudu vai samazināt ražošanas izpildes laiku, arī balstoties uz vajadzīgo darbgaldu un jebkādu citu nepieciešamo ielaižu iepirkumu vai ieguvi;
  - (b) ar kopīgiem industrijas pūliņiem izveidot pārrobežu industriālās partnerības, arī izmantojot publiskā un privātā sektora partnerības vai citas industriālās sadarbības formas; te ietilpst arī aktivitātes, kuru mērķis ir koordinēt izejvielu un komponentu ieguvi vai rezervēšanu, ciktāl tos relevanto aizsardzības ražojumu ražošanā izmanto kā tiešu ielaidi, kā arī ražošanas jaudas un ražošanas plānus;
  - (c) izveidot relevanto aizsardzības ražojumu, izejvielu un to komponentu rezervētās izgatavošanas kāpināšanas jaudas un nodrošināt to pieejamību,

ciktāl izejvielas un komponentus relevanto aizsardzības ražojumu ražošanā izmanto kā tiešu ielaidi, saskaņā ar pasūtītajiem vai plānotajiem ražošanas apjomiem;

- (d) testēt relevantos aizsardzības ražojumus un attiecīgā gadījumā veikt pārjaunošanas sertifikāciju nolūkā novērst to novecošanos un padarīt tos lietojamus tiešajiem lietotājiem;
  - (e) apmācīt, pārkvalificēt vai celt kvalifikāciju darbiniekiem saistībā ar šā panta a)–d) apakšpunktā minētajām aktivitātēm;
  - (f) uzlabot to relevanto ekonomikas dalībnieku piekļuvi finansējumam, kas nodarbojas ar relevanto aizsardzības ražojumu ražošanu vai dara tos pieejamus, kompensējot jebkādas papildu izmaksas, kas specifiski izriet no aizsardzības industrijas attiecībā uz investīcijām, kuras saistītas ar šā panta a)–e) apakšpunktā aprakstītajām aktivitātēm.
4. Uz Instrumenta finansējumu nevar pretendēt šādas darbības:
- (a) darbības, kas saistītas ar tādu preču ražošanu vai tādu pakalpojumu sniegšanu, ko piemērojamie starptautiskie tiesību akti aizliedz;
  - (b) darbības, kas saistītas ar tādu letālu autonomu ieroču ražošanu, kuru izmantošanā nav iespējama pietiekama cilvēka kontrole pār mērķu izvēli un spēka lietošanas lēmumiem, kad uzbrukumi tiek vērsti pret cilvēkiem;
  - (c) darbības vai to daļas, kas jau ir pilnībā finansētas no citiem publiskiem vai privātiem avotiem;
  - (d) darbības, kas ietver izdevumus, kuri rodas no operācijām, kas skar militārus vai aizsardzības aspektus.
5. Komisija, slēdzot līgumus ar atsevišķiem saņēmējiem, nodrošina, ka Instruments finansē tikai tās aktivitātes, kas dod labumu vienīgi relevanto aizsardzības ražojumu vai to komponentu un izejvielu ražošanas jaudām, ciktāl komponenti un izejvielas paredzēti vai tiek pilnībā izmantoti relevanto aizsardzības ražojumu ražošanai.

9. pants

Finansējuma likme

- 1. Ar Instrumentu finansē līdz pat 40 % no attiecināmas darbības attiecināmajām izmaksām.
- 2. Atkāpjoties no 1. punkta, darbība var pretendēt uz finansējuma likmes palielinājumu par 10 papildu procentpunktiem par katru no šādiem kritērijiem:
  - (a) pieteikuma iesniedzēji pierāda ieguldījumu jaunas pārrobežu sadarbības izveidē starp tiesību subjektiem, kas iedibināti dalībvalstīs vai asociētajās valstīs, kā aprakstīts 10. panta 4. punktā;
  - (b) pieteikuma iesniedzēji apņemas uz darbības laiku prioritizēt pasūtījumus, kuri izriet no relevanto aizsardzības ražojumu kopīgā iepirkuma, ko veic vismaz trīs dalībvalstīs vai asociētās valstīs, vai no relevanto aizsardzības ražojumu iepirkuma no vismaz vienas dalībvalsts, kas relevantos aizsardzības ražojumus iepērk, lai iegūtos relevantos aizsardzības ražojumus nosūtītu Ukrainai. Minētās saistības attiecas uz jebkuru kāda ražojuma iepirkumu, kas tieši vai netieši gūst labumu no atbalsta saskaņā ar šo Instrumentu.

Atkāpjoties no minētā, atbalsts no Instrumenta var segt līdz 100 % no 8. panta 3. punkta f) apakšpunktā minētās darbības attiecināmajām izmaksām.

3. Saņēmēji pierāda, ka darbības izmaksas, ko nesedz Savienības atbalsts, tiks segtas ar citiem finansēšanas līdzekļiem.

10. pants

Atbalsttiesīgie subjekti

1. Darbībā iesaistītie saņēmēji ir publisko vai privāto tiesību subjekti, kas iedibināti Savienībā vai asociētā valstī.
2. Darbībā iesaistīto saņēmēju infrastruktūra, objekti, aktīvi un resursi, ko izmanto Instrumenta atbalstītas darbības vajadzībām, visu darbības laiku atrodas Savienības vai asociētas valsts teritorijā, un to vadības izpildstrukturvienības ir iedibinātas Savienībā vai asociētā valstī.
3. Uzņēmums, kas iedibināts Savienībā vai asociētā valstī un ko kontrolē neasociēta trešā valsts vai neasociētas trešās valsts subjekts, var pretendēt būt par saņēmēju, kas iesaistīts ar Instrumentu atbalstītā darbībā, tikai tad, ja tās dalībvalsts vai asociētās valsts apstiprinātas garantijas, kurā uzņēmums iedibināts, saskaņā ar valsts procedūrām Komisijai garantē, ka šāda uzņēmuma iesaistīšanās darbībā nebūtu pretrunā Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm, kas noteiktas KĀDP satvarā saskaņā ar LES V sadaļu, vai šīs regulas 4. pantā izklāstītajiem mērķiem. Ar garantijām apstiprina, ka darbības vajadzībām ir ieviesti pasākumi, ar kuriem nodrošina, ka:
  - (a) saņēmējs spēj darbību veikt un gūt rezultātus bez jebkādiem ierobežojumiem attiecībā uz savu infrastruktūru, objektiem, aktīviem, resursiem, intelektuālo īpašumu vai speciālajām zināšanām, kas vajadzīgas darbības nolūkiem, vai ierobežojumiem, kuri apdraud tā spējas un standartus, kas vajadzīgi darbības veikšanai;
  - (b) uz ražojumiem, ko ražo uzņēmumi, kuri guvuši labumu no Instrumenta finansiālā atbalsta, neattiecas neasociētas trešās valsts vai neasociētas trešās valsts subjekta uzlikti ierobežojumi; un
  - (c) netiek pieļauta neasociētas trešās valsts vai neasociētas trešās valsts subjekta piekļuve sensitīvai vai klasificētai informācijai, kas attiecas uz darbību, un darbībā iesaistītajiem darbiniekiem vai citām personām attiecīgā gadījumā ir dalībvalsts vai asociētas valsts izdota valsts drošības pielaide.
4. Ja dalībvalsts vai asociētā valsts, kurā uzņēmums ir iedibināts, to uzskata par lietderīgu, var tikt sniegtas papildu garantijas.
5. Komisija par jebkuru uzņēmumu, ko uzskata par atbalsttiesīgu saskaņā ar 3. punktu, informē 22. pantā minēto komiteju.

11. pants

Piešķiršanas kritēriji

Katru priekšlikumu novērtē, balstoties uz vienu vai vairākiem šādiem kritērijiem, ar kuriem mēra relevanto darbību ieguldījumu industriālajā stiprināšanā, ar ko paredzēts veicināt *EDTIB* efektivitāti un vispārējo konkurētspēju attiecībā uz relevantajiem aizsardzības ražojumiem:

- (1) ražošanas jaudas pieaugums Savienībā: darbības ieguldījums attiecībā uz relevantajiem aizsardzības ražojumiem izgatavošanas jaudu palielināšanā, straujā kāpināšanā vai rezervēšanā, to modernizācijā vai saistītā darbaspēka pārkvalifikācijā un kvalifikācijas celšanā;
- (2) piegādes izpildes laika saīsināšana: darbības ieguldījums tajā, ka tiek savlaicīgi apmierināts ar iepirkumu paustais pieprasījums, proti, tā samazina piegādes izpildes laiku, arī izmantojot pasūtījumu prioritātes pārskatīšanas mehānismus;
- (3) sagādes un ražošanas sastrēgumpunktu likvidēšana: darbības ieguldījums tajā, ka tiek ātri apzināti un steidzami un uz ilgu laiku likvidēti jebkādi sagādes (izejvielas un jebkuras citas ielaides) vai ražošanas (izgatavošanas spējas) sastrēgumpunkti;
- (4) izturētspējas stiprināšana ar pārrobežu sadarbības palīdzību: darbības ieguldījums pārrobežu sadarbības attīstīšanā un realizēšanā starp uzņēmumiem, kas iedibināti dažādās dalībvalstīs vai asociētajās valstīs, kā saņēmējus, apakšuzņēmējus vai kā citus uzņēmumus piegādes ķēdē lielā mērā iesaistot it sevišķi MVU vai vidējas kapitalizācijas uzņēmumus;
- (5) pieteikuma iesniedzēji spēj pierādīt saikni starp darbību un nesen veiktajiem pasūtījumiem, kuri izriet no relevanto aizsardzības ražojumu kopīgā iepirkuma, ko veic vismaz trīs dalībvalstīs vai asociētās valstīs, jo īpaši, ja tas tiek veikts ES satvarā;
- (6) darbības īstenošanas plāna kvalitāte, arī tās procesu un uzraudzības ziņā.

12. pants

Darba programma

1. Instrumentu īsteno ar vienu darba programmu, kā minēts Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 110. pantā. Darba programmās attiecīgā gadījumā norāda kopējo summu, kas atvēlēta finansējuma apvienošanas darbībām.
2. Komisija 1. punktā minēto darba programmu pieņem ar īstenošanas aktu. Īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 22. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.
3. Darba programmā nosaka finansēšanas prioritātes saskaņā ar 13. panta 1. punktā minēto kartēšanu un ņemot vērā Kopīga aizsardzības iepirkuma darba grupas darbu.

III NODAĻA

APZINĀŠANA UN KARTĒŠANA

13. pants

Vajadzību apzināšana un jaudu kartēšana un monitorings

1. Komisija, balstoties uz sadarbību ar EĀDD un EAA Kopīga aizsardzības iepirkuma darba grupas kontekstā, izveido un uztur to relevanto uzņēmumu kartēšanu, kuri iedibināti Savienībā un darbojas relevanto aizsardzības ražojumu piegādes ķēdēs, tai skaitā, piemēram, kartē ražoto relevanto aizsardzības ražojumu veidu un specifiskājas, ar tiem saistīto ražošanas jaudu un to pozīciju piegādes ķēdē.

Balstoties uz šo kartēšanu, Komisija ciešā sadarbībā ar identificētajiem uzņēmumiem pastāvīgi uzrauga to ražošanas jaudu un piegādes ķēdes un novērtē to vispārējo spēju reaģēt uz paredzamajām izmaiņām tirgus pieprasījumā.

2. Komisija 22. pantā minētajai komitejai iesniedz kartēšanas rezultātus vai to atjauninājumu, piegādes ķēžu uzraudzības rezultātus un novērtējumu par identificēto uzņēmumu vispārējo spēju reaģēt uz paredzamajām izmaiņām tirgus pieprasījumā un regulāri ar to apspriežas par iepriekš minētajiem elementiem. To darot, Komisija ņems vērā darbu, kas veikts saistībā ar valstu bruņojuma jomas vadītāju regulārām sanāksmēm ar Kopīga aizsardzības iepirkuma darba grupu.
3. Balstoties uz informāciju, kas savākta saskaņā ar 1. punktu, un pienācīgi ņemot vērā diskusijas, kas notikušas saskaņā ar 2. punktu, Komisija ar īstenošanas aktiem izveido un regulāri atjaunina piegādes ziņā kritisku aizsardzības ražojumu sarakstu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22. panta 3. punktā. Pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu ar piegāžu krīzi saistītu iemeslu dēļ Komisija pieņem tūlītēji piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 22. panta 4. punktā minēto procedūru.
4. Vienojoties ar dalībvalsti, kurā uzņēmumi iedibināti, Komisija no uzņēmumiem, kas piegādā piegādes ziņā kritiskus aizsardzības ražojumus, un attiecībā uz tiem var pieprasīt, lai piecu darba dienu laikā tai tiktu sniegta detalizēta informācija par šādiem aspektiem:
  - (a) piegādes ziņā kritisko relevanto aizsardzības ražojumu kopējā ražošanas jauda;
  - (b) esošās un gaidāmās izmaiņas šādu ražojumu krājumos;
  - (c) jebkāds esošs gaidāmās ražošanas izlaides grafiks nākamajiem trim mēnešiem katrai ražotnei, kas atrodas Savienībā vai citur;
  - (d) jebkāda papildu informācija, kas ir būtiska, lai nodrošinātu piegādes ziņā kritisku aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību.
5. Neskarot valstu drošības intereses, dalībvalstis attiecīgā gadījumā sniedz Komisijai papildu informāciju, kas vajadzīga, lai sasniegtu šīs regulas mērķus.
6. Neskarot valsts drošības intereses un komerciāli konfidenciālas informācijas aizsardzību, kas izriet no dalībvalstu noslēgtiem nolīgumiem, ja dalībvalsts plāno valsts līmenī pieņemt pasākumus, lai rīkotu iepirkumu, iegādātos vai izgatavotu piegādes ziņā kritiskus aizsardzības ražojumus, kas uzskaitīti 3. punktā minētajā sarakstā, tā savlaicīgi informē Komisiju.

IV NODAĻA

PIEGĀDES DROŠĪBA

14. pants

Prioritāri pasūtījumi

1. Ja vismaz trīs dalībvalstis, kas noslēgušas vai apsver iespēju noslēgt vienošanos par relevanto aizsardzības ražojumu kopīgu iepirkumu, vai dalībvalsts, kas veikusi vai apsver iespēju veikt iepirkumu nolūkā nosūtīt iegādātos relevantos aizsardzības ražojumus uz Ukrainu, saskaras ar nopietnām grūtībām vai nu pasūtījuma veikšanā, vai līguma izpildē, tāpēc ka trūkst piegādes ziņā kritiski svarīgu aizsardzības

ražojumu vai pastāv nopietns šādu ražojumu trūkuma risks, un ja šīs grūtības var apdraudēt Savienības un tās dalībvalstu drošību, šādas dalībvalstis drīkst lūgt, lai Komisija pieprasa uzņēmumam akceptēt vai noteikt par prioritāru piegādes ziņā kritiski svarīgu aizsardzības ražojumu pasūtījumu (“prioritārs pasūtījums”), kā noteikts 13. panta 3. punktā.

2. Saņemot šādu pieprasījumu, Komisija pēc apspriešanās ar dalībvalsti, kurā attiecīgais uzņēmums iedibināts, un ar tās piekrišanu drīkst attiecīgajam uzņēmuma paziņot par nodomu noteikt pasūtījumu par prioritāru.

Šādā nodoma paziņojumā ietver informāciju par tā juridisko pamatu, precizē attiecīgo ražojumu, specififikācijas un daudzumus, grafiku un termiņu, kādā pasūtījums būtu jāizpilda, kā arī norāda iemeslus, kas pamato prioritāra pasūtījuma izmantošanu.

Uzņēmums piecu darba dienu laikā pēc nodoma paziņojuma atbild Komisijai un paziņo, vai tas var vai nevar akceptēt pieprasījumu. Ja to prasa situācijas steidzamība, Komisija, balstoties uz šādas steidzamības pamatojumu, drīkst saīsināt termiņu, kurā uzņēmumam jāsniedz atbilde.

Ja uzņēmums pieprasījumu noraida, tas sniedz Komisijai sīku paskaidrojumu par pamatojumu, kas izmantots, lai noraidītu paredzēto pieprasījumu.

Ja uzņēmums pieprasījumu akceptē, pasūtījumu uzskata par akceptētu saskaņā ar nosacījumiem, kas aprakstīti Komisijas pieprasījumā saskaņā ar 1. punktu, un uzņēmumam tas ir juridiski saistošs.

3. Ja pieprasījumu saņēmušais uzņēmums to noraida, pasūtījumu uzskata par noraidītu. Pienācīgi ņemot vērā uzņēmuma norādītos pamatojumus, Komisija, vienojoties ar dalībvalsti, kurā uzņēmums iedibināts, drīkst:

- (a) atturēties no pieprasījuma prasības uzturēšanas;
- (b) pieņemt īstenošanas aktu, ar ko attiecīgajiem uzņēmumiem uzliek par pienākumu akceptēt vai izpildīt prioritāro pasūtījumu par taisnīgu un samērīgu cenu.

4. Komisija ņem vērā uzņēmuma iebildumus saskaņā ar 2. punktu un norāda iemeslus, kāpēc saskaņā ar proporcionalitātes principu un uzņēmuma pamattiesībām saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu bija nepieciešams to pieņemt, ņemot vērā 1. punktā aprakstītos apstākļus.

Komisija īstenošanas aktā norāda prioritārā pasūtījuma juridisko pamatu, nosaka termiņu, kurā pasūtījums ir jāizpilda, un nosaka ražojumu, specififikācijas, apjomu un jebkādu citus parametrus, kas jāievēro. Komisija arī nosaka 15. pantā paredzētos sodus par pienākuma neizpildi.

5. Ja uzņēmums ir akceptējis Komisijas pieprasījumu saskaņā ar 2. punktu vai ja Komisija ir pieņēmusi īstenošanas aktu saskaņā ar 3. punktu, prioritārais pasūtījums:

- (a) tiek veikts par taisnīgu un samērīgu cenu;
- (b) prevalē pār jebkuru izpildes pienākumu saskaņā ar privāttiesībām vai publiskajām tiesībām.

6. Ja uzņēmums ir piekritis Komisijas pieprasījumam saskaņā ar 2. punktu vai ja Komisija ir pieņēmusi īstenošanas aktu saskaņā ar 3. punktu, uzņēmums drīkst lūgt

Komisiju pārskatīt prioritāro pasūtījumu, ja tas uzskata, ka šāda pārskatīšana ir pienācīgi pamatota, balstoties uz kādu no šādiem iemesliem:

- (a) ja uzņēmums nespēj izpildīt prioritāro pasūtījumu nepietiekamas ražošanas spējas vai ražošanas jaudas dēļ, pat ja pasūtījumam piemēro preferenciālu režīmu;
- (b) ja pasūtījuma akceptēšana radītu nesamērīgu ekonomisku slogu un uzņēmumam radītu īpašas grūtības.

Uzņēmums sniedz visu attiecīgo un pamatoto informāciju, lai Komisija varētu novērtēt izvirzīto iebildumu pamatotību.

Pamatojoties uz uzņēmuma sniegto iemeslu un pierādījumu pārbaudi, Komisija pēc apspriešanās ar attiecīgo dalībvalsti drīkst grozīt īstenošanas aktu, lai attiecīgo uzņēmumu daļēji vai pilnībā atbrīvotu no 2. punktā noteiktajiem pienākumiem.

7. Šajā regulā piegādes ziņā kritiski svarīgu aizsardzības ražojumu sūtījumus, uz kuriem attiecas prioritārais pasūtījums, nedrīkst uzskatīt par jutīgiem Direktīvas 2009/43/EK 4. panta 8. punkta nozīmē.
8. Ja uz Savienībā iedibinātu uzņēmumu attiecas kādas trešās valsts pasākums, kas ietver prioritāro pasūtījumu, uzņēmums par to informē Komisiju. Pēc tam Komisija informē komiteju par šādu pasākumu esību.
9. Ja uzņēmums akceptē vai tam ir pienākums akceptēt un piešķirt prioritāti prioritāram pasūtījumam saskaņā ar 2. vai 3. punktu, tas ir pasargāts no jebkādas līgumiskas vai ārpuslīgumiskas atbildības attiecībā uz prioritāro pasūtījumu izpildi. Atbildību izslēdz tikai tiktāl, ciktāl līgumsaistību pārkāpums bija nepieciešams, lai izpildītu noteiktās prioritātes.
10. Komisija pieņem īstenošanas aktu, kurā nosaka praktisko un operacionālo kārtību prioritāro pasūtījumu funkcionēšanai.
11. Īstenošanas aktus, kas minēti 3. un 10. punktā, pieņem saskaņā ar 22. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru. Pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu ar piegādes krīzi saistītu iemeslu dēļ Komisija pieņem tūlītēji piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 22. panta 4. punktā minēto procedūru.

15. pants

Sodi

1. Ja uzņēmums tīši vai rupjas nolaidības dēļ nepilda pienākumu piešķirt prioritāti prioritāriem pasūtījumiem saskaņā ar 14. pantu, Komisija, ja to uzskata par nepieciešamu un samērīgu, drīkst ar lēmumu piemērot periodiskus soda maksājumus.
2. Periodiskie soda maksājumi nepārsniedz 1,5 % no dienas vidējā apgrozījuma iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā par katru pienākuma neizpildes darbdienu, ko aprēķina no lēmumā noteiktās dienas.
3. Nosakot periodiskā soda maksājuma apmēru, ņem vērā pārkāpuma veidu, smagumu un ilgumu, pienācīgi ievērojot proporcionalitātes un piemērotības principus.
4. Ja uzņēmums ir izpildījis pienākumu, kura izpildes panākšanas nolūkā tika noteikts periodiskais soda maksājums, Komisija drīkst noteikt periodiskā soda maksājuma galīgo summu, kas ir mazāka par summu, kāda izriet no sākotnējā lēmuma.

5. Eiropas Savienības Tiesai ir neierobežota jurisdikcija pārskatīt lēmumus, ar kuriem Komisija ir noteikusi naudas sodu vai periodisku soda maksājumu. Tā drīkst atcelt, samazināt vai palielināt uzlikto naudas sodu vai periodisko soda maksājumu.
6. Periodu sāk skaitīt dienā, kad tiek pieļauts pārkāpums. Tomēr nepārtrauktu vai atkārtotu pārkāpumu gadījumā periodu sāk skaitīt dienā, kad pārkāpums tiek pārtraukts. Visas darbības, ko Komisija vai dalībvalstu kompetentās iestādes veic, lai nodrošinātu atbilstību šīs regulas noteikumiem, pārtrauc noilguma termiņu. Pēc ikviena pārtraukuma noilguma periodu sāk skaitīt no jauna. Tomēr noilguma termiņš beidzas vēlākais dienā, kad ir pagājis termiņš, kas ir divreiz ilgāks par noilguma termiņu, ja Komisija nav uzlikusi periodisku soda maksājumu. Šo termiņu pagarina par laiku, kurā noilguma termiņš ir apturēts, jo Komisijas lēmums ir tiesvedības priekšmets Eiropas Savienības Tiesā.
7. Komisijas pilnvarām izpildīt lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu, piemēro trīs gadu noilguma termiņu. Šo periodu sāk skaitīt dienā, kad tiek pieņemts galīgais lēmums. Noilguma termiņu periodisko soda maksājumu izpildei pārtrauc: a) paziņojums par lēmumu, ar ko maina periodiska soda maksājuma sākotnējo summu vai noraida izmaiņu pieteikumu; b) jebkāda Komisijas rīcība vai pēc Komisijas pieprasījuma dalībvalsts veikta rīcība, kuras mērķis ir panākt naudas soda vai periodiska soda maksājuma apmaksu. Pēc ikviena pārtraukuma noilguma periodu sāk skaitīt no jauna. Noilguma termiņu periodisko soda maksājumu izpildes panākšanai aptur uz laiku: a) kurš atvēlēts samaksai; b) kamēr saskaņā ar Tiesas lēmumu ir apturēta maksājuma izpildes panākšana.

16. pants

Tiesības tikt uzklaustam par naudas sodu vai periodisku soda maksājumu uzlikšanu

1. Pirms lēmuma pieņemšanas saskaņā ar 15. pantu Komisija dod attiecīgajam uzņēmumam iespēju tikt uzklaustam par: a) Komisijas sākotnējiem konstatējumiem, ieskaitot jebkuru jautājumu, par ko Komisijai ir iebildumi; b) pasākumiem, ko Komisija varētu īstenot, ņemot vērā sākotnējos konstatējumus saskaņā ar šā punkta a) apakšpunktu.
2. Attiecīgie uzņēmumi drīkst iesniegt savus apsvērumus par Komisijas sākotnējiem konstatējumiem termiņā, ko Komisija nosaka savos sākotnējos konstatējumos un kas nedrīkst būt īsāks par 14 darbdienām.
3. Komisija lēmumus pieņem, pamatojoties vienīgi uz iebildumiem, par kuriem attiecīgajiem uzņēmumiem ir bijis iespējams sniegt piezīmes.
4. Tiesvedībā pilnībā ievēro attiecīgo uzņēmumu aizstāvības tiesības. Attiecīgajam uzņēmumam ir tiesības piekļūt Komisijas lietas materiāliem saskaņā ar noteikumiem par informācijas izpaušanu, par kuru panākta vienošanās, ievērojot uzņēmumu likumīgās intereses aizsargāt savus komercnoslēpumus. Tiesības piekļūt lietai neattiecas uz Komisijas un dalībvalstu iestāžu konfidenciālo informāciju un iekšējiem dokumentiem. Konkrētāk, piekļuves tiesības neattiecas uz Komisijas un dalībvalstu iestāžu korespondenci. Nekas šajā punktā neliedz Komisijai izpaust un izmantot informāciju, kas ir nepieciešama, lai pierādītu pārkāpumu.

17. pants

Atļauju piešķiršanas procesa paātrināšana relevanto aizsardzības ražojumu savlaicīgai pieejamībai un piegādei

1. Dalībvalstis nodrošina, ka administratīvie pieteikumi, kas saistīti ar ražotņu plānošanu, būvniecību un ekspluatāciju, ielaižu pārvietošanu ES teritorijā, kā arī galaproduktu kvalificēšanu un sertificēšanu, tiek apstrādāti efektīvi un savlaicīgi. Šajā nolūkā visas attiecīgās valsts iestādes nodrošina, ka šie pieteikumi tiek izskatīti pēc iespējas ātrāk.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka plānošanas un atļauju piešķiršanas procesā, līdzsvarojot juridiskās intereses konkrētajā gadījumā, priekšroka tiek dota relevanto aizsardzības ražojumu ražošanas rūpnīcu un iekārtu būvniecībai un ekspluatācijai.

18. pants

Relevanto aizsardzības ražojumu ražošanas nepārtrauktība

1. Dalībvalstis drīkst lemt izmantot vai mudināt uzņēmumus, kas darbojas relevanto aizsardzības ražojumu jomā, izmantot Direktīvas 2003/88/EK 17. panta 3. punktā paredzētās atkāpes, lai varētu paplašināt darba maiņas, tādējādi veicinot ražošanas nepārtrauktību relevanto aizsardzības ražojumu jomā, ja tās uzskata, ka tas nepieciešams, lai sasniegtu šīs regulas mērķus.
2. Šajā nolūkā un gadījumos, kad ir vajadzīga iepriekšēja atļauja, visas attiecīgās valsts iestādes nodrošina, ka uzņēmumu, kas darbojas relevanto aizsardzības ražojumu jomā, pieteikumiem par šādu atkāpju izmantošanu tiek piemērots visātrākais juridiski iespējamais režīms.

19. pants

Kopīga iepirkuma veicināšana pašreizējās munīcijas piegādes krīzes laikā

1. Ja vismaz trīs dalībvalstis vienojas kopīgi iepirkt relevantos aizsardzības ražojumus un ja ārkārtējā steidzamība, kas izriet no pašreizējās krīzes, kuru izraisījusi Krievijas agresija pret Ukrainu, liedz izmantot jebkuru no Direktīvā 2009/81/EK paredzētajām procedūrām pamatnolīguma slēgšanai, drīkst piemērot šādus noteikumus.
2. Atkāpjoties no Direktīvas 2009/81/EK 29. panta 2. punkta otrās daļas, līgumslēdzēja iestāde drīkst izdarīt izmaiņas spēkā esošā pamatnolīgumā, kurš slēgts, izmantojot kādu no Direktīvas 2009/81/EK 21. pantā paredzētajām procedūrām, lai tā noteikumus varētu piemērot līgumslēdzējām iestādēm/subjektiem, kas sākotnēji nav pamatnolīguma puses.
3. Atkāpjoties no Direktīvas 2009/81/EK 29. panta 2. punkta trešās daļas, līgumslēdzēja iestāde drīkst būtiski grozīt daudzumus, kas noteikti spēkā esošā pamatnolīgumā, ciktāl tas ir noteikti nepieciešams 2. punkta piemērošanai. Ja spēkā esošā pamatnolīgumā noteiktie daudzumi tiek būtiski mainīti saskaņā ar šo punktu, līgumslēdzēja iestāde ar *ad hoc* paziņojumu, kas publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, jebkuram uzņēmējam, kas atbilst pamatnolīgumā sākotnēji paredzētajiem nosacījumiem, dod iespēju pievienoties minētajam pamatnolīgumam.
4. Šā panta 2. un 3. punktā minētajiem pamatnolīgumiem attiecībā uz papildu daudzumiem un jo īpaši starp 1. punktā minētajām dalībvalstu līgumslēdzējām iestādēm piemēro nediskriminācijas principu.

5. Līgumslēdzējas iestādes, kuras šā panta 2. un 3. punktā minētajos gadījumos ir veikušas izmaiņas līgumā, publicē attiecīgu paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Šādu paziņojumu publicē atbilstīgi Direktīvas 2009/81/EK 32. pantam.
6. Līgumslēdzējas iestādes/subjekti nedrīkst izmantot šo pantu nepareizi vai tā, lai novērstu, ierobežotu vai izkropļotu konkurenci.
7. Pēc 2025. gada 30. jūnija šajā pantā minētajos pamatlīgumos izmaiņas neievieš.

20. pants

Ar aizsardzību saistītu ražojumu sūtījumu atvieglošana ES teritorijā

1. Atkāpjoties no Direktīvas 2009/43/EK 4. panta 1. punkta, iepriekšēja atļauja nav vajadzīga šādiem ar aizsardzību saistītu ražojumu sūtījumiem starp dalībvalstīm:
  - (a) munīcijas un detonācijas iekārtas un tām īpaši izstrādātas sastāvdaļas, kā uzskaitīts Direktīvas 2009/43/EK pielikuma trešajā kategorijā (ES militāro preču saraksta trešā kategorija – ML3);
  - (b) raķetes, ar tām saistītas ierīces un piederumi un tām īpaši izstrādātas sastāvdaļas, kā uzskaitīts Direktīvas 2009/43/EK pielikuma ceturtajā kategorijā (ES militāro preču saraksta ceturta kategorija – ML4).
2. Par visiem sūtījumiem saskaņā ar 1. punktā noteikto atkāpi informēšanas nolūkā paziņo izcelsmes dalībvalstij.
3. Šis pants neietekmē dalībvalstu rīcības brīvību attiecībā uz 1. punkta aptverto ar aizsardzību saistīto ražojumu eksporta politiku.

V NODAĻA

ĪPAŠI NOTEIKUMI, KAS PIEMĒROJAMI PIEKĻUVEI FINANSĒJUMAM

21. pants

Jaudu kāpināšanas fonds

1. Drīkst izveidot finansējuma apvienošanas mehānismu, sauktu par “Jaudu kāpināšanas fondu”, kurš piedāvā parāda risinājumus, lai efektīvizētu, paātrinātu un darītu mazāk riskantas tādas investīcijas, kas vajadzīgas ražošanas jaudu palielināšanai.
2. Jaudu kāpināšanas fonda konkrētie mērķi ir šādi:
  - (a) uzlabot Savienības budžeta izdevumu sviras efektu un panākt lielāku multiplikatora efektu privātā sektora finansējuma piesaistīšanas ziņā;
  - (b) sniegt atbalstu uzņēmumiem, kas saskaras ar grūtībām piekļūt finansējumam, un risināt vajadzību stiprināt Savienības aizsardzības industrijas noturību;
  - (c) paātrināt investīcijas relevanto aizsardzības ražojumu ražošanas jomā un efektīvizēt finansējumu gan no publiskā, gan no privātā sektora, vienlaikus palielinot piegādes drošību visai Savienības aizsardzības industrijas vērtības ķēdei;

- (d) uzlabot piekļuvi tādu investīciju finansēšanai, kas saistītas ar 8. panta 3. punkta a) līdz e) apakšpunktā aprakstītajām darbībām.

VI NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

22. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Eiropas Aizsardzības aģentūru uzaicina novērotājas statusā, lai tā komitejai sniegtu savu viedokli un speciālās zināšanas. Palīdzēt komitejai uzaicina arī Eiropas Ārējās darbības dienestu.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.

23. pants

Informācijas drošība

1. Komisija klasificēto informāciju, kas saņemta saistībā ar šīs regulas īstenošanu, aizsargā saskaņā ar drošības noteikumiem Komisijas Lēmumā (ES, Euratom) 2015/444²¹.
2. Komisija izmanto esošās vai izveido drošas apmaiņas sistēmas, lai atvieglotu sensitīvas un klasificētas informācijas apmaiņu starp Komisiju, Augsto pārstāvi, Eiropas Aizsardzības aģentūru un dalībvalstīm, un attiecīgā gadījumā ar tiesību subjektiem, uz kuriem attiecas šajā regulā noteiktie pasākumi. Minētajā sistēmā ņem vērā dalībvalstu valsts drošības noteikumus.

24. pants

Informācijas konfidencialitāte un apstrāde

1. Informāciju, kas saņemta šīs regulas piemērošanas rezultātā, izmanto tikai tam mērķim, kuram tā pieprasīta.
2. Dalībvalstis un Komisija nodrošina, ka saskaņā ar Savienības un attiecīgajiem valsts tiesību aktiem tiek aizsargāts komercnoslēpums un uzņēmuma noslēpumi, kā arī cita sensitīva un klasificēta informācija, kas iegūta un sagatavota, piemērojot šo regulu, arī ieteikumi un veicamie pasākumi.
3. Dalībvalstis un Komisija nodrošina, ka klasificētai informācijai, ko sniedz vai ar ko apmainās saskaņā ar šo regulu, klasifikācijas pakāpe netiek pazemināta vai noņemta bez tās sniedzēja iepriekšējas rakstveida piekrišanas.

²¹ Komisijas Lēmums (ES, Euratom) 2015/444 (2015. gada 13. marts) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 72, 17.3.2015., 53.–88. lpp.).

4. Komisija neizpauž nekādu informāciju tādā veidā, kas var ļaut identificēt atsevišķu uzņēmēju, ja informācijas apmaiņa rada iespējamu komerciālu vai reputācijas kaitējumu šim uzņēmējam vai izpauž kādus komercnoslēpumus.

25. pants

Persondatu aizsardzība

1. Šī regula neskar dalībvalstu pienākumus attiecībā uz persondatu apstrādi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679²² un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/58/EK²³ vai Komisijas un attiecīgā gadījumā citu Savienības iestāžu un struktūru pienākumus attiecībā uz persondatu apstrādi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1725²⁴, kad tās pilda savus pienākumus.
2. Persondatus neapstrādā un nepaziņo, izņemot gadījumus, kad tas ir absolūti nepieciešams šīs regulas mērķiem. Šādos gadījumos attiecīgi piemēro Regulas (ES) 2016/679 un Regulas (ES) 2018/1725 nosacījumus.
3. Ja persondatu apstrāde nav absolūti nepieciešama šajā regulā noteikto mehānismu izpildei, persondatus anonimizē tā, lai datu subjekts nebūtu identificējams.

26. pants

Revīzijas

Saskaņā ar Finanšu regulas 127. pantu vispārēja ticamības apliecinājuma pamatā ir personu vai subjektu, tostarp tādu, kas nav Savienības iestāžu, struktūru, biroju vai aģentūru pilnvarotās personas vai subjekti, veiktas revīzijas par Savienības finansējuma izmantošanu. Revīzijas palāta pārbauda visu Savienības ieņēmumu un izdevumu kontus saskaņā ar LESD 287. pantu.

27. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja kāda asociētā valsts Instrumentā piedalās ar lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu, šī asociētā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītrīkotājs, *OLAF* un Revīzijas palāta varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci. *OLAF* gadījumā šādas tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanas, arī pārbaudes uz vietas un inspekcijas, kā paredzēts Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013.

28. pants

---

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1.–88. lpp.).

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV L 201, 31.7.2002., 37.–47. lpp.).

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39.–98. lpp.).

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības finansējuma saņēmēji atzīst finansējuma Savienības izcelsmi un nodrošina tā redzamību (jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā), sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.
2. Komisija īsteno informācijas un komunikācijas darbības saistībā ar Instrumentu, darbībām, kas tiek veiktas, ievērojot Instrumentu, un gūtajiem rezultātiem.
3. Fondam piešķirtie finanšu resursi veicina arī korporatīvo komunikāciju par Savienības politiskajām prioritātēm, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 4. pantā minētajiem mērķiem.
4. Fondam piešķirtie finanšu resursi var veicināt arī izplatīšanas pasākumu, kontaktu veidošanas pasākumu un izpratnes vairošanas pasākumu organizēšanu, jo īpaši nolūkā atvērt piegādes ķēdes, lai veicinātu MVU pārrobežu dalību.

29. pants

Izvērtēšana

1. Ne vēlāk kā 2024. gada 30. jūnijā Komisija sagatavo ziņojumu, kurā izvērtē šajā regulā noteikto pasākumu īstenošanu un to rezultātus, kā arī iespēju paplašināt to piemērojamību un nodrošināt to finansēšanu, jo īpaši saistībā ar izmaiņām drošības situācijā. Izvērtējuma ziņojuma pamatā ir apspriešanās ar dalībvalstīm un galvenajām ieinteresētajām personām, un to iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei.
2. Ņemot vērā izvērtējuma ziņojumu, Komisija drīkst iesniegt priekšlikumus par jebkādiem atbilstīgiem šīs regulas grozījumiem, jo īpaši, lai turpinātu novērst jebkādus joprojām pastāvošus riskus saistībā ar relevanto aizsardzības ražojumu piegādi.

30. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šo regulu piemēro līdz 2025. gada 30. jūnijam. Tas neskar saskaņā ar šo regulu uzsāktu darbību turpināšanu vai izmaiņu izdarīšanu tajās, visas darbības, kas vajadzīgas, lai aizsargātu Eiropas Savienības finanšu intereses, un Komisijai piešķirtās pilnvaras piemērot sodus saskaņā ar 15. pantu.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

- 1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS**
  - 1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums**
  - 1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma**
  - 1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:**
  - 1.4. Mērķi**
    - 1.4.1. Vispārīgie mērķi*
    - 1.4.2. Konkrētie mērķi*
    - 1.4.3. Paredzami rezultāti un ietekme*
    - 1.4.4. Snieguma rādītāji*
  - 1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums**
    - 1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks*
    - 1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*
    - 1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*
    - 1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*
    - 1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums*
  - 1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme**
  - 1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes**
- 2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI**
  - 2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi**
  - 2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma**
    - 2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*
    - 2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*
    - 2.2.3. Kontroles izmaksu lietderības (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*
  - 2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi**
- 3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME**
  - 3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas**

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. *Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām*

3.2.2. *Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām*

3.2.3. *Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām*

3.2.3.1. *Aplēstās cilvēkresursu vajadzības*

3.2.4. *Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu*

3.2.5. *Trešo personu iemaksas*

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido tiesību aktu munīcijas ražošanas atbalstam.

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

Savienības aizsardzības rūpniecības politika

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

- jaunu darbību
- jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību²⁵
- esošas darbības pagarināšanu
- vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Aktā ir noteikts pasākumu kopums, kuru mērķis ir steidzami stiprināt Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes (EDTIB) reaģētspēju un spēju, lai nodrošinātu zeme–zeme un artilērijas munīcijas, kā arī raķešu (attiecīgie aizsardzības ražojumi) savlaicīgu pieejamību un piegādi, jo īpaši izmantojot:

- instrumentu, lai finansiāli atbalstītu aizsardzības uzņēmumus, kas ražo attiecīgos aizsardzības ražojumus visā vērtības ķēdē;
- attiecīgo aizsardzības ražojumu, to sastāvdaļu un kritiski svarīgo resursu kartēšanu un pastāvīgu uzraudzību, lai identificētu piegādes ziņā kritiskos aizsardzības ražojumus;
- mehānismus, principus un pagaidu noteikumus, lai veicinātu attiecīgo aizsardzības ražojumu pieejamību dalībvalstīm.

1.4.2. Konkrētie mērķi

Neattiecas

1.4.3. Paredzami rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem/mērķgrupām.

Gaidāmie rezultāti. Instruments palīdzēs stiprināt Eiropas aizsardzības tehnoloģisko un industriālo bāzi (EDTIB), atvieglos tās pielāgošanu notiekošajām strukturālām tīrģus pārmaiņām un tādējādi veicinās zeme–zeme un artilērijas munīcijas un, ja tiek lūgts, raķešu, (attiecīgie aizsardzības ražojumi) savlaicīgu pieejamību un piegādi. Savienībā ir ražošanas jauda attiecībā uz zeme–zeme un artilērijas munīciju, kā arī raķetēm. Tomēr ražošanas jauda ir bijusi piemērota miera laikam - ar mērenu pieprasījumu, kā rezultātā pastāv minimāls krājumu līmenis un diversificēti

²⁵

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

piegādātāji visā pasaulē nolūkā samazināt izmaksas, eksponējot Savienības aizsardzības nozari atkarībai. Tādējādi pašreizējā ražošanas jauda un esošās piegādes un vērtības ķēdes neļauj nodrošināt savlaicīgu un drošu aizsardzības ražojumu piegādi, kas apmierinātu dalībvalstu vajadzības gan attiecībā uz to drošības prasībām, gan lai turpinātu atbalstīt Ukrainas vajadzības. ES finansiālajam ieguldījumam būtu jāpalīdz sākt vairākas darbības, kas steidzami jāveic, lai nodrošinātu attiecīgo aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību un piegādi dalībvalstīm. Dalībvalstu vai trešo valstu pasūtījumu dēļ Eiropas ražošanas jauda jau ir angažēta teju ar maksimālo slodzi, kā rezultātā cenas strauji pieaug. Tāpēc ir vajadzīgi papildu ES rūpniecības politikas pasākumi saskaņā ar 173. panta 3. punktu, lai atbalstītu ES rūpniecību nolūkā palielināt ražošanu, samazināt piegādes ražošanas izpildes laiku un novērst iespējamus sastrēgumpunktus, kas varētu aizkavēt vai traucēt attiecīgo aizsardzības ražojumu piegādi un ražošanu.

Gaidāmā ietekme.

Savienības ieguldījums 500 miljonu EUR apmērā dotu pienācīgu stimulu ekonomikas dalībniekiem, kas iesaistīti attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanā, sākt veikt pasākumus, lai palielinātu savu ražošanas jaudu un/vai veicinātu ieguldījumus visā piegādes ķēdē. Tas palīdzēs samazināt ražošanas izpildes laiku attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanai, vienlaikus veicinot ieguldījumus, lai nozare varētu ražot vairāk un ātrāk. Tas arī atbalstīs rūpniecisko sadarbību un izejvielu ieguves koordināciju.

Tādējādi instruments veicinās šo ražojumu ražošanā iesaistītās Eiropas aizsardzības rūpniecības konkurētspēju. Vidējā līdz ilgākā termiņā sagaidāms, ka papildu investīcijas *EDTIB* sniegs priekšrocības saistībā ar darbvietu radīšanu un prasmēm un uzlabos piegādes drošību.

1.4.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

Ņemot vērā īso īstenošanas periodu, Instrumenta rezultātus un ietekmi novērtēs retrospektīvā izvērtējumā programmas īstenošanas beigās.

Komisija nodrošinās to, ka nepieciešamos rādītājus, ko izmantos programmas īstenošanas uzraudzībā, ieviešīs subjekts, kam būs uzticēta programmas īstenošana. Rādītāji ietver:

- attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanas jaudas palielināšanu ES;
- ražošanas izpildes laika saīsināšanu;
- to ekonomikas dalībnieku skaitu, kuriem ir atvieglota piekļuve finansējumam;
- jaunu pārrobežu sadarbības gadījumu skaitu ar uzņēmumiem, kas veic uzņēmējdarbību citās dalībvalstīs vai asociētajās valstīs.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks

Regulu īstenošos tiešās pārvaldības režīmā. Lai efektīvi uzraudzītu īstenošanu, Komisijai jābūt personālam, kas ietver atbilstošus ekspertus.

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka

rezultatīvitate vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē “Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

Kā uzsvērts Kopīgajā paziņojumā par aizsardzības investīciju nepietiekamību un turpmāko rīcību (JOIN/2022/24 final), desmitiem gadu ilgais investīciju trūkums rada nepilnības aizsardzības spējās, kas pieejamas ES dalībvalstu bruņotajiem spēkiem, kā arī rūpniecības nepilnības Savienībā. Sadrumstalots pieprasījums radījis izolētus valstu rūpniecības kompleksus un daudzas tāda paša veida aizsardzības sistēmas, kuras bieži nav savstarpēji savietojamas. Pašreizējo aizsardzības tirgus situāciju raksturo paaugstināts drošības apdraudējums, kā ietekmē dalībvalstis strauji palielina savus aizsardzības budžetus, un to mērķis ir iegādāties līdzīgu ekipējumu. Tā rezultātā rodas pieprasījums pēc zeme–zeme un artilērijas munīcijas, kā arī pēc raķetēm, kas pārsniedz šādu ražojumu *EDTIB* ražošanas jaudu, kas pašlaik ir piemērota miera laikam. Šajā kontekstā ir vajadzīgi ievērojami ieguldījumi, attiecībā uz kuriem aizsardzības uzņēmumiem, kas parasti neiesaistās ievērojamos pašfinansētos ieguldījumos rūpniecībā, būs jāsamazina risks, kā arī būs vajadzīgs regulatīvais atbalsts, lai novērstu pastāvošos sastrēgumpunktus, piemēram, piekļuvi kvalificētam personālam un izejvielām. Savienības intervence, samazinot risku ieguldījumiem rūpniecībā ar dotāciju palīdzību, ļaus ātrāk pielāgoties notiekošajām strukturālām tirgus pārmaiņām. Ierosinātie pasākumi arī veicinās *EDTIB* noturību, izmantojot pārrobežu rūpnieciskās partnerības un attiecīgo uzņēmumu sadarbību kopīgos nozares centienos, lai izvairītos no vēl lielākas piegādes ķēžu sadrumstalotības.

1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Neattiecas

1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Instrumenti papildinās plānotos ES instrumentus, piemēram, instrumentu Eiropas aizsardzības nozares nostiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*), un esošās ES programmas, piemēram, Eiropas Aizsardzības fondu, kā arī ES aizsardzības iniciatīvas, piemēram, pastāvīgo strukturēto sadarbību (*PESCO*) vai Stratēģisko kompasu drošībai un aizsardzībai. Tas arī radīs sinerģiju ar citām ES programmām.

1.5.5. *Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums*

Neattiecas

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

Ierobežots ilgums

- spēkā no 2023. gada līdz 2025. gada 30. jūnijam
- Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām no 2023. līdz 2024. gadam, uz maksājumu apropriācijām no 2023. līdz 2028. gadam.

Beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi²⁶

Komisijas īstenota tieša pārvaldība

- ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ko veic izpildaģentūras.

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- publisko tiesību subjektiem;
- privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuri ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

Piezīmes

Instrumentu īsteno tiešā pārvaldībā saskaņā ar Finanšu regulu, un attiecībā uz 21. pantā minētā Jaudu kāpināšanas fonda pārvaldību īstenošanu var veikt netiešā pārvaldībā kopā ar struktūrām, kas minētas Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 61. panta 1. punkta c) apakšpunktā.

²⁶ Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Saskaņā ar Instrumenta 29. pantu Komisija ne vēlāk kā līdz 2024. gada 30. jūnijam sagatavos Instrumenta izvērtējuma ziņojumu un iesniegs to EP un Padomei. Ziņojumā tiek izvērtēta Instrumenta ietvaros veikto darbību ietekme un efektivitāte. Šajā nolūkā Komisija ieviesīs nepieciešamos uzraudzības pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecīgie dati tiek apkopoti ticamā un vienmērīgā veidā.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Komisijai būs vispārējā atbildība par Instrumenta īstenošanu. Jo īpaši Komisija plāno īstenot Instrumentu tiešā pārvaldībā (izņemot Jaudu kāpināšanas fondu, ko varētu īstenot netiešā pārvaldībā). Tiešās pārvaldības režīma izmantošana precīzē pienākumus (īstenošanu veic kredītrīkotāji), saīsina piegādes ķēdi (samazina laiku līdz dotāciju piešķiršanai un to izmaksai), novērš interešu konfliktus un samazina īstenošanas izmaksas (pilnvarotajai iestādei nav jāmaksā pārvaldības maksas).

Komisijai būtu jānosaka finansēšanas prioritātes un nosacījumi, izmantojot vienu daudzgadu darba programmu. Kopīga aizsardzības iepirkuma darba grupas darbam būtu jāsniedz atbalsts prioritāšu noteikšanā. Būtu jāizveido dalībvalstu programmu komiteja, kurā kā novērotāju sniegt komitejai savu viedokli un zinātību uzaicina Eiropas Aizsardzības aģentūru, kā arī uzaicina Eiropas ārējās darbības dienestus palīdzēt komitejā. Komisija pieņems daudzgadu darba programmu pēc komitejas atzinuma saņemšanas saskaņā ar pārbaudes procedūru.

Instrumenta finansējums būs dotācijas, kas sedz līdz 100 % no darbības izmaksām, kā arī aizdevumi. Lai samazinātu administratīvo slogu saņēmējiem un koncentrētu centienus uz darbību rezultātiem, Komisija dotācijām var izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas (piemēram, vienreizējus maksājumus).

Maksājumu shēma tiks sagatavota, ņemot vērā saņēmēja priekšlikumu (lai saņēmējs varētu izvairīties no jebkādam ar naudas līdzekļiem saistītām problēmām), vienlaikus nodrošinot Savienības budžeta aizsardzību. Komisija kā piešķirēja iestāde pasākumu neīstenošanas vai nepietiekamas īstenošanas vai kavēšanās gadījumā var samazināt, apturēt vai izbeigt savu finansiālo ieguldījumu.

Programmas kontroles stratēģija, tostarp *ex ante* un *ex post* kontroles, balstīsies uz pieredzi, kas gūta EAF un tā priekšgājēju programmās, *EDIDP* un *PADR*.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

Instrumenti ir paredzēti, lai atbalstītu ražošanas jaudas palielināšanu.

Saistītie riski ir nepietiekams budžeta apjoms salīdzinājumā ar faktiskajām vajadzībām, grūtības identificēt ražošanas sastrēgumpunktus, Savienības bruņoto spēku vajadzību steidzamība salīdzinājumā ar ražošanas procesiem. Priekšnoteikums ir instruments, kas papildina citas iniciatīvas, par kurām Padome vienojusies, lai

atbalstītu ES bruņotos spēkus un Ukrainu, pieprasījuma koordinācija starp dalībvalstīm.

Tāpēc Komisija īstenotu instrumentu saskaņā ar tiešas pārvaldības principu, balstoties uz Eiropas Aizsardzības fonda īstenošanā gūto zinātību, sagatavotu un pieņemtū tikai vienu daudzgadu darba programmu un saīsinātu laiku, lai piešķirtu un piemērotu ar izmaksām nesaistītu finansējumu.

2.2.3. *Kontroles izmaksu lietderības (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

Programmas budžets tiks īstenots atbilstoši tiešas pārvaldības principam. Ņemot vērā Komisijas pieredzi dotāciju pārvaldībā, Komisijas kopējās izmaksas instrumenta kontrolei tiek lēstas aptuveni 1 % apmērā no saistītajiem pārvaldītajiem līdzekļiem.

Sagaidāmā kļūdu īpatsvara ziņā mērķis ir saglabāt kļūdu līmeni zem 2 % robežvērtības. Komisija uzskata, ka, īstenojot programmu saskaņā ar tiešas pārvaldības principu ar apmācītām (pieredzējušu personālu, kas, iespējams, pieņemts darbā no dalībvalstu aizsardzības ministrijām) un labi nokomplektētām komandām, kuras darbojas deleģētu kredītrīkotāju vadībā, piemērojot skaidrus noteikumus un pienācīgi izmantojot uz rezultātiem vērstus instrumentus, tā saglabās kļūdu īpatsvaru zem 2 % būtiskuma robežvērtības.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ir kompetents veikt izmeklēšanu par darbībām, kas atbalstītas atbilstoši šai iniciatīvai. No šīs regulas izrietošie nolīgumi, tostarp ar starptautiskajām organizācijām noslēgtie nolīgumi, paredz uzraudzību un finanšu kontroli, ko veic Komisija vai kāds tās pilnvarots pārstāvis, un Eiropas Revīzijas palātas, Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) vai *OLAF* veiktu revīziju, ko vajadzības gadījumā veic uz vietas. Komisijas ierēdņi, kuriem ir vajadzīgā drošības pielaide, arī var veikt apmeklējumus uz vietas.

PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs	Dif./nedif. 27.	no EBTA valstīm ²⁸	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm ²⁹	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
		Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
5	13.0105	Nedif.	JĀ	NĒ	NĒ	NĒ
5	13.0602	Dif.	JĀ	NĒ	NĒ	NĒ

²⁷ Dif. = diferencētās apropriācijas, nedif. = nediferencētās apropriācijas.

²⁸ EBTA - Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

²⁹ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis Rietumbalkānos.

3.2. Munīcijas ražošanas atbalsta akta finansējuma avoti un paredzamā finansiālā ietekme

3.2.1. Apropriāciju finansējuma avots saskaņā ar Munīcijas ražošanas atbalsta aktu

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā
EDIRPA	157.000	83.000				240.000
EAF spēja		174.000				174.000
EAF pētniecība		86.000				86.000
Kopā	157.000	343.000				500.000

Ja attiecībā uz 2023. un 2024. gadu radīsies neparedzētas budžeta rezerves, Komisija ierosinās budžeta lēmējinstīcijai to piešķirt Eiropas Aizsardzības fondam līdz 100 miljonu EUR apmērā.

3.2.2. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	5	Drošība un aizsardzība – 13. kopa “Aizsardzība”
--	---	---

			2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. g.	KOPĀ
Darbības apropriācijas									
13.0602 Aizsardzības industrijas stiprināšanas instruments	Saistības	(1)	156.000	343.000					500.000
	Maksājumi	(2)		78.500	171.500	54.950	120.050	75.000	500.000

Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem ³⁰									
13.0105 Atbalsta izdevumi Aizsardzības industrijas stiprināšanas instrumentam	Saistības = maksājumi	(3)	1.000	p.p.					
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	=1+3	157.000	343.000					500.000
	Maksājumi	=2+3	1.000	78.500	171.500	54.950	120.050	74.000	500.000

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
---	----------	----------------------------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. g.	KOPĀ
Cilvēkresursi	1.554	2.500	2.500	2.158	2.158	1.801	12.671
Citi administratīvie izdevumi	0.233	0.288	0.067	0.067	0.057	0.052	0.764

³⁰ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)	1.787	2.788	2.567	2.225	2.215	1.853	13.435
---	---------------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

		2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. g.	KOPĀ
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	158.787	345.788	2.567	2.225	2.215	1.853	513.435
	Maksājumi	2.787	81.288	174.067	57.175	122.265	75.853	513.435

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. g.	KOPĀ
--	------	------	------	------	------	-----------------	------

Daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA							
Cilvēkresursi	1.554	2.500	2.500	2.158	2.158	1.801	12.671
Citi administratīvie izdevumi	0.233	0.288	0.067	0.067	0.057	0.052	0.764
Starpsumma – daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	1.787	2.788	2.567	2.225	2.215	1.853	13.435

Ārpus daudz gadu finanšu shēmas ³¹ 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS							
Cilvēkresursi							
Citi administratīvie izdevumi							
Starpsumma – ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS							

KOPĀ	1.787	2.788	2.567	2.225	2.215	1.853	13.435
-------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

³¹ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

	2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. g.
○ Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)						
20 01 02 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)	8	13	13	11	11	10
20 01 02 03 (Delegācijas)						
○ Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu : FTE)³²						
20 02 01 (AC, END, INT ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)	2	3	3	3	3	1
20 02 03 (AC, AL, END, INT un JED delegācijās)						
XX 01 xx yy zz ³³	- galvenajā mītnē					
	- delegācijās					
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiešā pētniecība)						
01 01 01 12 (CA, SNE, INT – tiešā pētniecība)						
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)						
KOPĀ	10	16	16	14	14	11

XX ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Lai 2023. gadā izveidotu instrumentu un sāktu pirmās darbības, tostarp ekonomikas dalībnieku kartēšanu attiecīgo aizsardzības ražojumu piegādes ķēdēs un darba programmas sagatavošanu, būs vajadzīgi 8 pilnslodzes ekvivalenti (8 AD); 13 pilnslodzes ekvivalenti (10 AD un 3 AST), lai īstenotu darbības un 2028. gadā pakāpeniski samazinātu līdz 10 (8 AD un 2 AST), lai nodrošinātu projektu īstenošanas operatīvo, finansiālo un juridisko uzraudzību (tostarp slēgšanu).
Ārštata darbinieki	2 FTE darbību uzsākšanai (2 norīkoti valstu eksperti (NVE)), palielinot skaitu līdz 3 (1 AC un 2 NVE), un tad samazinot skaitu līdz 1 (1 AC) 2028. gadā, lai nodrošinātu projektu īstenošanas operatīvo, finansiālo un juridisko uzraudzību (tostarp slēgšanu).

³² AC – līgumdarbinieki, AL – vietējie darbinieki, END – valstu norīkoti eksperti, INT – aģentūru darbinieki, JED – jaunākie eksperti delegācijās.

³³ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikums/iniciatīva:

- pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā

Apropiāciju pārdalīšana no EAF un *EDIRPA*, abas 5. izdevumu kategorijā. Sīkāka informācija par attiecīgajām pozīcijām un ikgadējo pārdali 3.2.1. iedaļā.

- jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā.
- jāpārskata DFS.

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

Apropiācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads N ³⁴	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropiācijas								

³⁴ N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet "N" ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.
- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
  - pašu resursus
  - citus ieņēmumus
  - Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija:	ieņēmumu	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ³⁵					Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	
			Gads N	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3			
.....pants									

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

³⁵ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.